

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Posouzení finančního zdraví společnosti SmVaK Ostrava, a.s.
Financial Health Evaluation of the Company SmVaK Ostrava, a.s.

Student:

Nikol Himlerová

Vedoucí bakalářské práce:

Dr.Ing. Zuzana Čvančarová

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Nikol Himlerová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208R020 Ekonomika podniku**
Specializace: **00 Ekonomika podniku**
Téma: **Posouzení finančního zdraví společnosti SmVaK Ostrava, a.s.**
Financial Health Evaluation of the Company SmVaK Ostrava, a.s.

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretická východiska posouzení finančního zdraví
  3. Charakteristika společnosti
  4. Analýza finančního zdraví vybrané společnosti
  5. Návrhy a doporučení
  6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

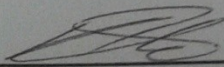
- DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2009. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. vyd. Praha: Grada, 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

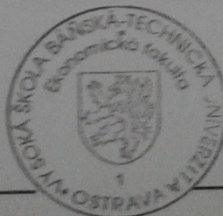
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

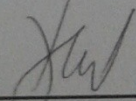
Vedoucí bakalářské práce: **Dr. Ing. Zuzana Čvančarová**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně pod vedením paní Dr. Ing. Zuzany Čvančarové a všechny použité zdroje uvádím v seznamu použité literatury.“

V Ostravě dne 9.5.2014

Nikol Himlerová

Nikol Himlerová

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce Dr. Ing. Zuzaně Čvančarové za odborné vedení a podnětné připomínky, kterými přispěla k vypracování této práce. Také bych ráda poděkovala společnosti SmVaK a.s. za poskytnutí potřebných podkladů.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Teoretická východiska posouzení finančního zdraví	6
2.1. Finanční zdraví podniku.....	6
2.2. Finanční analýza.....	6
2.3. Uživatelé finanční analýzy	7
2.4. Zdroje informací pro finanční analýzu	9
2.4.1. Rozvaha.....	9
2.4.2. Výkaz zisku a ztráty	13
2.4.3. Výkaz cash flow	13
2.4.4. Vzájemná provázanost mezi finančními výkazy	14
2.5. Metody finanční analýzy	15
2.5.1. Horizontální analýza	16
2.5.2. Vertikální analýza	16
2.5.3. Poměrové ukazatele.....	16
2.6. Bonitní a bankrotní modely.....	23
2.6.1. Kralickův Quicktest.....	24
2.6.2. Altmanova formule bankrotu (Z-Skóre).....	25
2.6.3. Taflerův model	25
2.7. Benchmarking	26
3. Charakteristika společnosti	27
3.1. Organizační struktura společnosti	28
3.2. Základní ekonomické charakteristiky	28
4. Analýza finančního zdraví vybrané společnosti.....	30
4.1. Horizontální analýza	30
4.1.1. Horizontální analýza rozvahy.....	30
4.1.2. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát.....	33
4.2. Vertikální analýza	35
4.2.1. Vertikální analýza rozvahy.....	35
4.2.2. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát.....	38
4.3. Poměrová analýza	39
4.3.1. Analýza ukazatelů rentability.....	39
4.3.2. Analýza ukazatelů likvidity.....	41
4.3.3. Analýza ukazatelů zadluženosti	42

4.3.4. Analýza ukazatelů aktivity	43
4.4. Analýza bonitních a bankrotních modelů.....	45
4.4.1. Kralickýv Quicktest.....	45
4.4.2. Altmanova formule bankrotu (Z-Skóre).....	46
4.4.3. Tafflerův model.....	46
4.5. Benchmarking	47
4.5.1 Charakteristika podniku OVAK a.s.....	47
4.5.2. Ukazatele finanční výkonnosti vybraných podniků	47
4.5.3. Závěr benchmarkingu.....	52
5. Návrhy a doporučení	53
6. Závěr	55
Seznam použité literatury.....	56
Seznam zkratk	57
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Cílem bakalářské práce je zhodnotit finanční zdraví společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. pomocí finanční analýzy za období 2008 - 2012. Prostřednictvím analýz je zapotřebí zjistit finanční situaci tohoto podniku a popřípadě doporučit návrhy na zlepšení.

Finanční analýza je podstatnou součástí každé společnosti, která hodnotí finanční stav v minulosti, současnosti a dokáže poukazovat i na jeho budoucí vývoj. Pro ohodnocení finančního zdraví podniku musí být analýza prováděna pravidelně a kvalifikovaně. Při jeho správném provedení se může předejít budoucím poruchám. Nejdůležitějším zdrojem je zde management, který musí vyvodit správné a potřebné výsledky z provedené analýzy.

Bakalářská práce je složena ze dvou hlavních částí, teoretické a praktické. Teoretická část obsahuje podklady pro část aplikační. Jsou zde popsány zdroje pro finanční analýzu, uživatelé finanční analýzy, informace nezbytné k posouzení finančního zdraví podniku. Poté je vysvětlena vertikální a horizontální analýza a výpočet poměrových ukazatelů. Analýza je provedena i pomocí bonitních a bankrotních modelů, tudíž je zde rovněž vysvětlen postup výpočtu těchto modelů. Poslední popsanou metodou v této práci je metoda benchmarking, která slouží pro posouzení podniku SmVaK a.s. s konkurencí v oboru.

Ve třetí kapitole je charakterizován podnik SmVaK a.s., jeho předmět podnikání, organizační struktura a základní ekonomické údaje.

V praktické části je nejprve provedena vertikální a horizontální analýza, která poukazuje na vývoj účetních výkazů v čase. Poté je provedena analýza poměrových ukazatelů a analýza bonitních a bankrotních modelů. Pro srovnání podniku s konkurencí je provedena metoda benchmarking. Veškeré vztahy pro provedení těchto analýz vychází z teoretické části.

Bakalářská práce vychází z výročních zpráv podniku SmVaK a.s., hlavně z rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Další potřebné informace jsou čerpány z publikací, které se touto problematikou zabývají.

2. Teoretická východiska posouzení finančního zdraví

V této kapitole budou popsány a charakterizovány nástroje pro posouzení finančního zdraví podniku, vysvětlen termín finanční analýzy a její charakteristiky.

2.1. Finanční zdraví podniku

Pojem finanční zdraví podniku je převzat z anglosaské literatury. Podnik, který naplňuje smysl své existence lze považovat za finančně zdravý. Jedná se o podnik, který dosahuje takové míry zhodnocení, kterou požadují investoři vzhledem k tomu, jaké riziko podstupují.

Podmínkou finančně zdravého podniku je dlouhodobá likvidita. Důležitý je poměr podnikových dluhů k vloženému vlastnímu kapitálu. Další podmínkou je dostatečný zisk, který slouží jako výdělek vlastníků. Čím větší je poměr zisku k vloženému kapitálu, tím lépe pro finanční zdraví. Finanční zdraví je tedy ovlivňováno likviditou podniku a rentabilitou podniku. (Konečný, 2000)

K hodnocení finančního zdraví podniku se používá řada metod. Základní metodou je finanční analýza, kde je jeho základem využití poměrových ukazatelů, jako rentabilita, aktivita, likvidita a zadluženost. Mezi další metody se používají rozbor absolutních a rozdílových ukazatelů.

2.2. Finanční analýza

Pro finanční analýzu existuje mnoho způsobů, jak ji definovat. *„Nejvýstižnější definice nám říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získávaných dat, které jsou obsaženy v účetních výkazech.“* (Růčková, 2011, str. 9)

Podstatou finanční analýzy je připravit managementu podniku operativní, taktická a strategická rozhodnutí. Komplexně posuzuje úroveň finančního zdraví podniku, finanční situaci v budoucnosti, snaží se připravit opatření potřebná ke zlepšení ekonomické situace podniku a její prosperity.

„Zdrojem dat jsou informace z finančního účetnictví, informace z vnitropodnikového účetnictví, peněžního a kapitálového trhu, statistických ročenek.“ (Strouhal, 2006, str. 41)

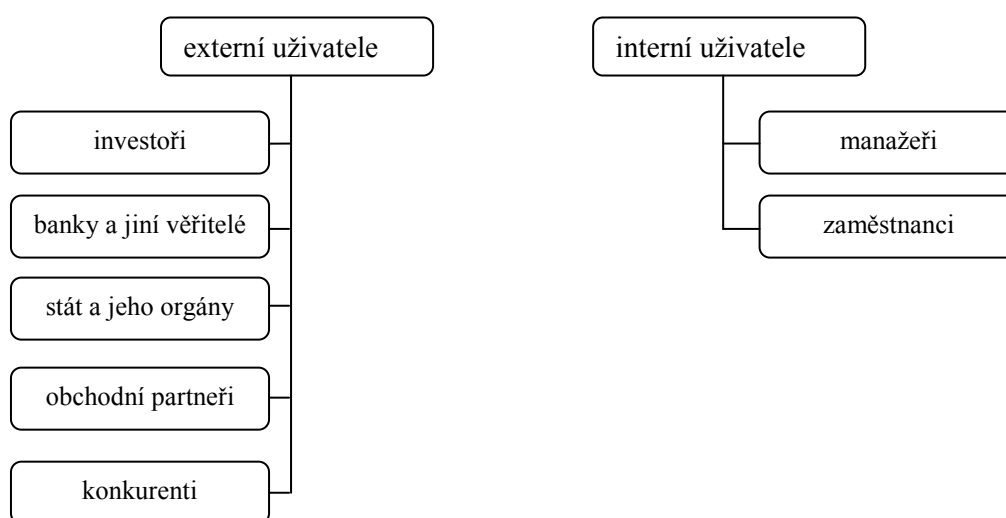

2.3. Uživatelé finanční analýzy

Informace o finanční situaci podniku zajímá mnoho subjektů, kteří přicházejí do kontaktu s daným podnikem. Finanční analýza má význam hlavně pro akcionáře a věřitele. Dále pro externí uživatele a podnikové manažery. Každá skupina uživatelů má své specifické rozhodovací úlohy. Jedno mají ale tito uživatelé společné, potřebují vědět, aby mohli řídit. (Grünwald, 2009)

Uživatele rozdělujeme podle toho, jak finanční analýzu provádí a potřebují na interní a externí.

Obr. 2.1: Uživatelé finanční analýzy

Zdroj: vlastní zpracování

Manažeri

Manažeri používají informace z finančního účetnictví, které slouží pro tvorbu finanční analýzy. Znalost finanční situace podniku jim pomáhá při zajišťování optimální majetkové struktury, vhodném způsobu jejího financování, při získávání finančních zdrojů, při alokaci volných peněžních prostředků, při rozdělování disponibilního zisku apod. Silné a slabé stránky finančního hospodaření podniku pomáhají manažerům zpracovat správný finanční plán pro další období.

Zaměstnanci

Zaměstnanci se zajímají o jistoty zaměstnání, mzdové a sociální perspektivy. Sledují prosperitu, finanční a hospodářskou stabilitu svého podniku. V některých situacích bývají motivováni výsledky hospodaření.

Investoři

Investoři využívají finanční informace o podniku ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je investiční, to zahrnuje využití informací pro rozhodování o budoucích investicích, např. pro výběr portfolia cenných papírů, kapitálové zhodnocení, dividendovou výnosnost, likviditu. Druhé kontrolní hledisko používají akcionáři vůči manažerům podniku. Sledují stabilitu a likviditu podniku, disponibilní zisk a to zda manažeři správně nakládají se zdroji, zajišťují trvání a rozvoj podniku. To vše kontrolují na základě výročních zpráv o finančním stavu podniku.

Banky a jiní věřitelé

Věřitelé potřebují informace o finančním stavu dlužníka. Na základě toho se rozhodují, zda jim úvěr poskytnou, za jakých podmínek a v jaké výši. Banky před poskytnutím úvěru posuzují bonitu dlužníka. Bonita podniku je posuzována analýzou finančního hospodaření, strukturou jeho majetku a finančních zdrojů. Analyzuje se ziskovost, díky které se zjistí, zda podnik potřebuje úvěr kvůli špatnému hospodaření, anebo potřebuje investovat do majetku, který je nezbytný pro hospodářskou činnost. Dalším kritériem je efektivní hospodaření podniku, zda je podnik schopen dostát svým závazkům.

Stát a jeho orgány

Využívají finančně-účetní data pro statistiku, kontrolu plnění daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování státních dotací, a pokud se jedná o státní zakázky.

Obchodní partneři

Obchodní partneři se člení na dodavatele, někdy zvané obchodní věřitelé a na odběratele neboli zákazníky podle charakteru jejich vazby na podnik. Dodavatelé se zajímají o to, zda je podnik schopen dostát svým závazkům, jde především o krátkodobou perspektivu. Dlouhodobí dodavatelé se zajímají o dlouhodobou stabilitu podniku. Odběratelé se zajímají o finanční situaci podniku, aby v případě finanční krize neměli potíže s vlastním zajištěním výroby.

Konkurenti

Konkurenti zkoumají finanční stav podobných podniků nebo celého odvětví. Srovnávají výsledky hospodaření, jde hlavně o rentabilitu, cenovou politiku, investiční aktivitu, ziskovou marži, hodnotu zásob apod. (Grünwald, 2009)

2.4. Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalita informací závisí na použitých vstupních informacích, které by měly být kvalitní a komplexní. Vychází z vnitřních zdrojů a to z finančního účetnictví, informací finančních analytiků a podnikových manažerů a výročních zpráv. Patří sem také vnější informace jako roční zprávy emitentů veřejně obchodovatelných cenných papírů, prospekty cenných papírů, burzovní zpravodajství apod. (Grünwald, 2009)

Většina údajů pro finanční analýzu poskytuje finanční účetnictví. Prostřednictvím základních finančních výkazů tvoří základní datovou bázi. Poskytuje data a informace pro ekonomické rozhodování. Mezi základní účetní výkazy patří rozvaha zvaná také jako bilance, výkaz zisku a ztrát a výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (cash flow). (Růčková, 2011)

Je potřeba znát i další relevantní informace, které přímo nevycházejí z účetních výkazů. Celkově lze shrnout veškeré údaje pro finanční analýzu do tří oblastí.

- Zdroje finančních informací – účetní výkazy, výroční zprávy, vnitropodnikové informace, prognózy finančních analytiků a vedení podniku, burzovní informace, zprávy o vývoji měnových relací a úrokových měr.
- Kvantifikované nefinanční informace – podnikové statistiky produkce, odbytu, zaměstnanosti, prospekty, normy spotřeby, interní směrnice.
- Nekvantifikované informace – zprávy vedoucích pracovníků jednotlivých útvarů firmy, komentáře manažerů, odborného tisku, nezávislá hodnocení, prognózy.

(Dluhošová, 2010)

2.4.1. Rozvaha

Rozvaha je jedním ze základních účetních výkazů. Rozvaha charakterizuje stav ekonomické veličiny, kdy na jedné straně zachycuje stav majetku podniku (aktiv) a na straně druhé zdroje jeho krytí k určitému časovému okamžiku (pasiv). Aktiva jsou označována jako majetková struktura podniku. Pasiva tvoří strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je majetek financován. (Kislingerová, 2007)

Zpravidla se sestavuje k poslednímu dni každého roku. Jde o získání věrného obrazu ve třech základních oblastech. První oblastí je majetková situace podniku, ve které zjišťujeme, v jakých druzích je majetek vázán, do jaké míry je opotřeben, jak je oceněn, optimální složení majetku atd. Další oblastí jsou zdroje financování, z nichž byl majetek pořízen, přitom se hlavně zajímáme o výši vlastních a cizích zdrojů financování

a jejich strukturu. Poslední oblastí jsou informace o finanční situaci podniku, jakého zisku podnik dosáhl, jak jej rozdělil a zda je podnik schopen dostát svým závazkům. (Růčková, 2011)

Tab. 2.1: Struktura rozvahy

Rozvaha k 31.12.20XX	
Aktiva (majetková struktura)	Pasiva (finanční struktura)
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Krátkodobý majetek	Cizí kapitál
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva

Zdroj: Růčková (2011, str. 24)

a) Struktura aktiv

Aktivy rozumíme celkovou výši ekonomických zdrojů, kterými podnik disponuje v určitém časovém okamžiku. Aktiva jsou členěna a uspořádána sestupně podle jejich doby vázanosti v reprodukčním cyklu podniku.

Pohledávky za upsaný základní kapitál

Pohledávky za upsaný základní kapitál představují upsaný, ale dosud nesplacený stav akcií nebo majetkových podílů.

Dlouhodobý majetek

Doba přeměny na peněžní prostředky je u dlouhodobého majetku delší než jeden rok, spotřebovává se postupně, nejčastěji ve formě odpisů. Lze ho rozdělit do těchto skupin.

- Dlouhodobý nehmotný majetek – nemá fyzickou podstatu, jeho ekonomický prospěch vychází z různých práv, která s ním jsou spojena. Zahrnuje zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný nehmotný majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a pořizovací výdaje jsou nad limit, který stanovuje zákon.
- Dlouhodobý hmotný majetek – majetek dlouhodobé povahy zajišťující běžné činnosti podniku. Do nákladů podniku přechází prostřednictvím odpisů, neodpisuje se majetek, který se v čase zhodnocuje např. pozemky, umělecká díla či sbírky. Dále zde můžeme zařadit budovy, stavby, pěstitelské celky trvalých porostů, dospělá zvířata.

- Dlouhodobý finanční majetek – je pořizován za účelem získávání dlouhodobě přiměřeného výnosu. Patří zde podílové cenné papíry a vklady v podnicích, půjčky podnikům apod. (Dluhošová, 2010)

Krátkodobý majetek

Majetek krátkodobé povahy, který je nazýván v rozvaze také jako oběžná aktiva. Váže se ve výrobním procesu po dobu kratší než jeden rok. Tato část majetku díky své rychlé převoditelnosti na peněžní prostředky slouží ke krytí splatných závazků. Krátkodobý majetek tvoří tyto položky. (Růčková, 2011)

- Zásoby – představují vstupy do činnosti podniku, ve které se zčásti nebo zcela spotřebují. Představují materiál, suroviny, nedokončenou výrobu, polotovary vlastní výroby, výrobky.
- Pohledávky – představují práva podniků na příjem peněžních prostředků vůči jiným subjektům. Dělí se podle doby splatnosti na krátkodobé s dobou splatnosti kratší než jeden rok a dlouhodobé, u nichž je doba splatnosti delší než jeden rok. Dále zde můžeme zařadit pohledávky z obchodního styku, pohledávky ke společníkům apod. (Grünwald, 2009)
- Finanční majetek – jeho hlavním znakem je vysoká likvidnost a obchodovatelnost. Jeho držba a doba splatnosti je kratší než jeden rok. Zahrnuje peníze v hotovosti, účty v bankách a krátkodobé cenné papíry.

Ostatní aktiva

Tato část majetku obsahuje položky časového rozlišení. Pro ostatní aktiva je typické, že období jejich vzniku nesouhlasí s obdobím, do kterého věcně náleží. Rozlišujeme náklady příštích období (nájemné placené předem) a příjmy příštích období (práce provedené a dosud nevyúčtované, aktivní kurzové rozdíly apod.) Tuto položku budou vykazovat podniky, u kterých je důležitý technický rozvoj. (Kislingerová, 2007)

b) Pasiva

Pasiva bývají označovány také jako zdroje financování firmy. Představují strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je majetek podniku financován. Zdroje primárně členíme z hlediska vlastnictví na vlastní zdroje a cizí zdroje.

Vlastní kapitál

Tyto zdroje byly do podnikání vloženy nebo byly vytvořeny podnikovou činností. Vlastní kapitál tvoří následující položky.

- Základní kapitál – představuje souhrn peněžních a nepeněžních vkladů společníků daného podniku. Jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku.
- Kapitálové fondy – jsou tvořeny z externích zdrojů. Obsahují emisní ážio, dary, dotace na pořízení majetku a vklady společníků, které nenavysují základní kapitál podniku.
- Fondy ze zisku – jsou vytvořeny ze zisku společnosti. Rozdělujeme je na povinné, které jsou vytvořeny na základě zákonného předpisu nebo podle stanov podniku (zákonný rezervní fond, nedělitelný fond u družstva) a na dobrovolné (sociální fond, rozvojový fond, investiční fond, fond odměn). (Růčková, 2011)
- Výsledek hospodaření minulých let – je nerozdělený zisk minulého období nebo neuhrazená ztráta z minulých let.
- Výsledek hospodaření běžného období – je zisk určený k rozdělení.

Cizí kapitál

Cizí kapitál představuje dluh společnosti, který musí být uhrazen v různém časovém období. Za zapůjčení kapitálu musí podnik platit úroky a ostatní výdaje s ním spojené.

- Rezervy – představují část peněz, kterou musí podnik v budoucnu vynaložit, například na opravu majetku.
- Dlouhodobé závazky – mají lhůtu splatnosti delší než jeden rok. Slouží k financování aktiv, které mají dlouhodobou životnost například k rozšíření podniku. Zahrnují především emitované dluhopisy, závazky k podnikům s rozhodujícím a podstatným vlivem, dlouhodobé směnky či dlouhodobě přijaté zálohy.
- Krátkodobé závazky – mají lhůtu splatnosti do jednoho roku. Hlavním úkolem je financovat běžnou činnost podniku. Zařadit zde můžeme závazky vůči dodavatelům, dlužné daně, závazky vůči zaměstnancům nebo různým institucím.
- Bankovní úvěry a výpomoci – jsou externí úročené zdroje, které se člení z hlediska času na krátkodobé a dlouhodobé. (Dluhošová, 2010)

Ostatní pasiva

Ostatní pasiva mají podobný charakter jako ostatní aktiva. Obsahují časové rozlišení výdajů (např. nájemné placené pozadu) a výnosů (např. předplatné) příštích období.

2.4.2. Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty nám udává přehled o výnosech, nákladech a o výsledku hospodaření společnosti za běžné období. Tento účetní výkaz se zpracovává pravidelně v ročních nebo kratších intervalech.

Náklady

Náklady se definují jako peněžní vyjádření spotřeby ekonomických zdrojů za účelem dosažení výnosů. V praxi se ve výkazu zisku a ztrát náklady projeví jako spotřeba, opotřebení majetku a přírůstek závazků.

Výnosy

„Výnosy jsou definovány jako peněžní vyjádření výsledků plynoucích z provozování podniku a představují finanční částky, na které má podnik nárok z titulu prodeje zboží a služeb.“ (Dluhošová, 2010, str. 57)

Výsledek hospodaření za běžnou činnost

Pro posuzování úspěšnosti a ekonomické kvality podniku je používán souhrnný výsledek za provozní a finanční činnost, který je nazýván jako výsledek hospodaření za běžnou činnost. Výsledek hospodaření za běžnou činnost je dán součtem provozního a finančního výsledku hospodaření, snížený o daň za běžnou činnost. VH může být kladný (ziskový), záporný (ztrátový) nebo nulový.

- VH z provozní činnosti – je tvořen ze základních a opakujících se činností podniku. U výrobních podniků je tvořen rozdílem tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb a podnikových nákladů. U obchodních podniků je tvořen rozdílem tržeb a nákladů za prodané zboží.
- VH z finanční činnosti – vyplývá ze způsobu financování a finančních operací.
- VH z mimořádné činnosti – je tvořen mimořádnými výnosy a mimořádnými náklady. (Dluhošová, 2010)

2.4.3. Výkaz cash flow

Prostřednictvím výkazu cash flow zjišťujeme peněžní toky. Účelem je objasnit hlavní faktory ovlivňující příjem, výdaj a stav hotovosti k určitému období. Cash flow

je toková veličina, která vysvětluje změny peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů dané společnosti. „Odpovídá na otázku: *Kolik peněžních prostředků podnik vytvořil a k jakým účelům je použil?*“ (Růčková, 2011, str. 34)

Každá účetní jednotka má možnost volby metody zpracování výkazu, jeho obsahovou náplň peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Peněžní prostředky představují peníze v hotovosti, ceniny, peníze na účtech a peníze na cestě. Peněžní ekvivalenty představují krátkodobý likvidní majetek, který je snadno a rychle směnitelný a nepředpokládá významné změny hodnoty v čase. Analýzu lze provádět přímou a nepřímou metodou. V přímé metodě provádíme bilanci všech příjmů a výdajů podniku. Nepřímá metoda transformuje zisk do toku peněžních prostředků a jeho způsob výpočtu je přehlednější a výhodnější.

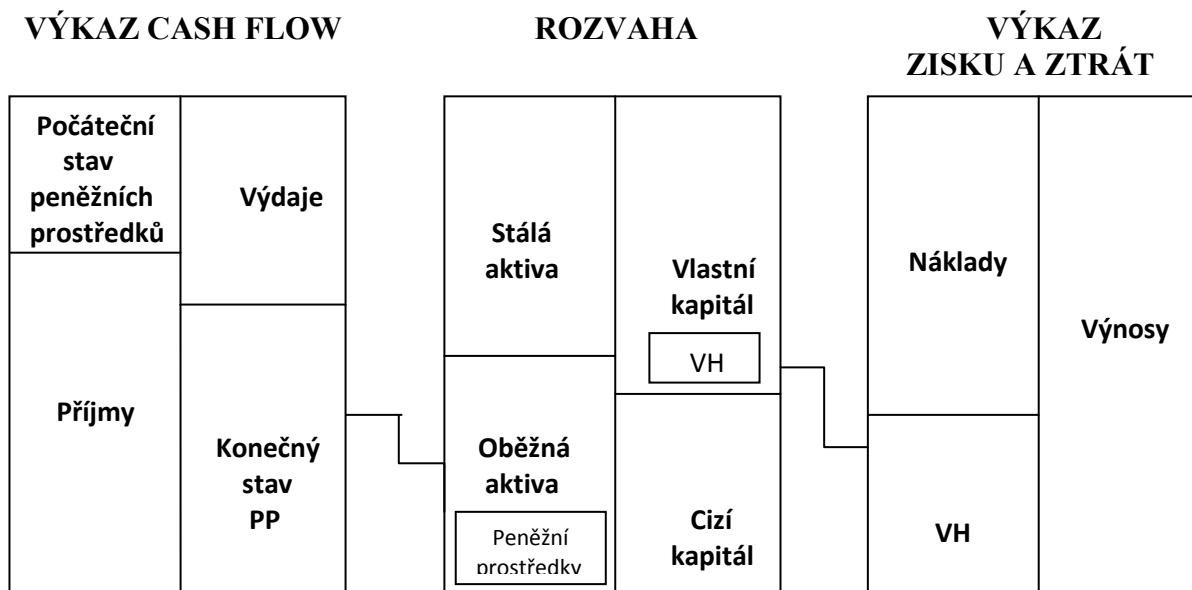
Výkaz se dělí na tři základní části a to na provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost.

- Provozní činnost – zahrnuje činnosti ovlivňující čistý zisk. Podstatné jsou aktivity z výrobní a odbytové části podniku. „*Odvozuje se transformací výsledku hospodaření z běžné činnosti před zdaněním úpravami o nepeněžní operace, změnu potřeby pracovního kapitálu, přijaté a zaplacené úroky, minus zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost.*“ (Grünwald, 2009, str. 46)
- Investiční činnost – obsahuje aktivity související s pohybem investičních aktiv. Spadá zde prodej a koupě dlouhodobého majetku, nákup a prodej cenných papírů a poskytování úvěrů nebo půjček spřízněným firmám.
- Finanční činnost – tvoří veškeré finanční transakce s věřiteli finančních prostředků. Spadají zde střednědobé a dlouhodobé půjčky, příjmy a splátky úvěrů, emise akcií aj.

2.4.4. Vzájemná provázanost mezi finančními výkazy

„*Osou tohoto systému je rozvaha, přičemž ostatní bilance jsou bilancemi odvozenými. Rozvaha sleduje stav zdrojů financování a strukturu majetku potřebného k realizaci podnikatelské činnosti. Výkaz zisku a ztráty vysvětluje proces tvorby zisku jako přírůstku vlastního kapitálu tvořícího součást pasiv a sloužícího k hodnocení schopnosti firmy zhodnocovat vložený kapitál. Výkaz cash flow umožňuje vysvětlení změny peněžních prostředků jako součást aktiv, umožňuje provádět analýzu peněžních prostředků.*“ (Růčková, 2011, str. 38)

Obr. 2.2: Provázanost mezi finančními výkazy

Zdroj: Dluhošová (2010, str. 63)

2.5. Metody finanční analýzy

Pro hodnocení finančního zdraví podniku je možno aplikovat celou řadu metod. Zvolená metoda musí brát ohled zejména na účelnost, nákladnost a spolehlivost. Při výběru metody musíme sledovat, zda má zvolená metoda zpětnou vazbu na cíl. Obecně platí, že čím lepší metody jsou použity, tím spolehlivější závěry, nižší riziko špatného rozhodnutí a vyšší možnosti úspěchu.

Finanční analýza pracuje s položkami účetních výkazů, údaji z dalších zdrojů nebo z nich odvozených čísel. Nejdůležitější faktor, který je nutno zohlednit je čas. Důležité je tedy rozlišovat stavové a tokové veličiny. Stavové veličiny se vztahují k určitému časovému okamžiku, vycházejících z rozvahy a tokové veličiny se vztahují k určitému časovému intervalu, vycházejících z výkazu zisku a ztrát. Mezi základní metody se řadí následující ukazatele. (Růčková, 2011)

- Analýza absolutních ukazatelů – posuzuje hodnoty jednotlivých položek základních účetních výkazů. Slouží k horizontální a vertikální analýze, nebo-li analýze vývojových trendů.
- Analýza rozdílových ukazatelů – se vypočítá jako rozdíl určité položky aktiv s určitou položkou pasiv.
- Analýza poměrových ukazatelů – patří mezi nejpočetnější a nejvyužívanější skupinu ukazatelů.

2.5.1. Horizontální analýza

Sleduje vývoj položek účetních výkazů v čase, hodnotí stabilitu a sílu vývoje ve všech položkách. Rozbor se může zpracovávat meziročně, kdy porovnáváme dvě po sobě jdoucí období, nebo několik účetních období. Tyto změny jsou vyjádřeny absolutně v korunách nebo relativně v procentech. Horizontální analýza se vypočte podle následujících vzorců: (Scholleová, 2008)

$$\Delta A_{abs.} = A_t - A_{t-1}, \quad (2.1)$$

$$\Delta A_{rel.} = \frac{\Delta A_t}{A_{t-1}} \cdot 100, \quad (2.2)$$

kde ΔA je změna absolutního ukazatele, A_t je hodnota ukazatele v běžném období a A_{t-1} je hodnota ukazatele v základní období.

2.5.2. Vertikální analýza

Vertikální analýza sleduje podíl jednotlivých rozvahových položek na bilanční sumě. Tato technika se zpracovává v jednotlivých letech od shora dolů, proto této analýze náleží název vertikální. Jednotlivé položky z účetních výkazů se poměřují k určitému základu. Vertikální analýza se vypočítá podle vzorce: (Strouhal, 2006)

$$P_i = \frac{A_i}{\sum A_i} \cdot 100, \quad (2.3)$$

kde P_i je podíl na stanoveném základu, A_i je hodnota dílčího ukazatele a $\sum A_i$ je hodnota základu (absolutního ukazatele).

2.5.3. Poměrové ukazatele

Tyto ukazatele jsou nejpoužívanějším rozborovým postupem účetních výkazů. „Poměrový ukazatel se vypočítá jako poměr jedné nebo několika položek základních účetních výkazů k jiné položce nebo k jejich skupině.“ (Růčková, 2011, str. 47)

Poměrová analýza se skládá z několika skupin ukazatelů. K analýze finanční situace podniku nám nestačí pouze jeden ukazatel. Jedná se tedy o soustavu ukazatelů, která nám ukazuje, jak by měl být podnik rentabilní, likvidní a přiměřeně zadlužený. (Kislingerová, 2008)

Každý podnik si pro své interní účely určí hodnotící ukazatele, které nejlépe vystihují jeho ekonomickou podstatu. Použité ukazatele musí být podřízeny cíli analýzy a cílovému uživateli.

a) Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost se řadí k nejdůležitějším charakteristikám hospodářské činnosti podniku. Výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti firmy vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku prostřednictvím investovaného kapitálu. Používá se pro posouzení intenzity využívání, reprodukce a zhodnocení kapitálu. (Strouhal, 2006)

Každý podnik má své vlastní kritéria k dosažení úspěšnosti, avšak je všem podnikům dán společný cíl dosahovat alespoň uspokojivé výnosnosti vloženého kapitálu, kterou je potřeba hodnotit v souvislosti s platební schopností a finanční stabilitou.

U ukazatelů rentability se vychází ze dvou základních účetních výkazů, a to z rozvahy, kde zjišťujeme velikost kapitálu a z výkazu zisku a ztráty, kde zjišťujeme velikost zisku a tržeb. Obecně je rentabilita vyjadřována jako poměr zisku a vloženého kapitálu. Pro finanční analýzu jsou podstatné tři druhy zisku, které je možno zjistit z výkazu zisku a ztráty. První druh je EBIT, neboli zisk před odečtením úroků a daní. Využívá se pro srovnání mezifirmního hospodaření a ve výkazu zisku a ztráty je označován jako provozní výsledek hospodaření. Druhá kategorie je EAT, čistý zisk po zdanění, sloužící k rozdělování zisku na dividendy nebo k reprodukci podniku. Ve výkazu zisku a ztráty ho nalezneme jako výsledek hospodaření za běžné účetní období. Poslední třetí kategorií je EBT, zisk před zdaněním, tedy provozní zisk již snížený nebo zvýšený o mimořádný a finanční výsledek hospodaření. (Růčková, 2011)

K měření a zjišťování rentability se v praxi nejvíce používají následující ukazatele.

Rentabilita celkového kapitálu (Return on Assets - ROA)

Používá se pro měření celkové efektivnosti podniku. Je považována za nejdůležitější měřítko výnosnosti, jelikož poměruje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání, bez ohledu na to z jakých zdrojů jsou financovány. Pracuje se zde se ziskem před úroky a zdaněním, jelikož je částka daně z příjmů a úroky součástí cizího kapitálu. Rentabilita celkového kapitálu tedy vychází z rozvahy a zajímá nejvíce investory a věřitele.

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva} \quad (2.4)$$

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity - ROE)

Vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři a vlastníky podniku, a tedy jejich zhodnocení v zisku. Tento ukazatel využívají zejména investoři ke zjištění, jak je jejich kapitál reprodukován a zda přináší dostatečný výnos vzhledem k riziku investice. Rentabilita vlastního kapitálu by měla být vyšší, než výnos z podobně rizikové investice. Tento ukazatel je ovlivňován výši zisku po zdanění a vývojem vlastního kapitálu. (Holečková, 2009)

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.5)$$

Rentabilita dlouhodobého kapitálu (Return on Capital Employed – ROCE)

Hodnotí význam dlouhodobého investování na základě určení výnosnosti vlastního kapitálu a dlouhodobých zdrojů. Informuje tedy investory o vhodnosti dlouhodobé investice do rozvoje firmy.

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé dluhy}} \quad (2.6)$$

Rentabilita tržeb (Return on Sales – ROS)

Vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané výši tržeb. Podnik sleduje výši rentability tržeb a jeho nízká úroveň rentability poukazuje na chybné řízení podniku, střední úroveň značí dobrou práci vedení podniku a významné postavení na trhu a vysoká úroveň poukazuje na nadprůměrnou úroveň podniku.

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \quad (2.7)$$

Rentabilita nákladů (Return on Cost – ROC)

Patří mezi často využívané ukazatele, neboť je měřítkem schopnosti podniku ovlivňovat velikost nákladů. Dobře zhodnocené vložené náklady se projevují vysokou úrovní ukazatele rentability nákladů. Úroveň tohoto ukazatele by měla být sledována a posuzována v jednotlivých letech. „*Udává kolik Kč čistého zisku, získá podnik vložením 1 Kč celkových nákladů.*“ (Dluhošová, 2010, str.82)

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{EAT}{\text{celkové náklady}} \quad (2.8)$$

b) Ukazatele likvidity

Ukazatel likvidity nám ukazuje, jak je podnik schopen přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky a včas dostát svým platebním závazkům v požadované podobě a na požadovaném místě. Likvidita závisí na dlouhodobé existenci podniku, na jejím strategickém řízení. Vysoká likvidita váže prostředky s velmi malým nebo dokonce

žádným výnosem, které nemohou být investovány a snižuje se tak rentabilita podniku. Naopak nízká likvidita může způsobovat problémy v nedostatku zásob nebo ve finančních prostředcích. (Scholleová, 2008)

Mezi nejpodstatnější pojmy, které se pojí s tímto tématem, patří:

- likvidita – vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky včas a v plné výši;
- likvidnost - představuje schopnost dané složky rychle a bez velké ztráty hodnoty se přeměnit v peněžní prostředky;
- solventnost – je schopnost podniku splácet své finanční závazky v dohodnuté lhůtě.

Z hlediska názvu a obsahu lze použít tři základní ukazatele, které mají obecný tvar podílu toho, čím je možno platit k tomu, co je nutno platit.

Okamžitá likvidita (Cash Ratio)

Okamžitá likvidita bývá značena také jako likvidita 1. stupně, která představuje nejužší vymezení likvidit. Patří zde jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy. Základní složku pohotových platebních prostředků vytváří peníze v hotovosti, peníze na účtech a šeky. Lze zde zařadit také různé formy rychle mobilizovaných finančních rezerv, kterými podnik disponuje, a to ve formě směnečných pohledávek nebo cenných papírů. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v rozmezí 0,2 - 0,5.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotov\acute{e} pen\acute{e}\acute{z}n\acute{i} p\acute{r}ost\acute{r}edky}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}} \quad (2.9)$$

Pohotová likvidita (Quick Ratio - Acid Test Ratio)

Pohotová likvidita je likviditou 2. stupně a řídí se pravidlem, že by čítec měl být stejný jako jmenovatel, tedy ve stejném poměru 1 : 1, popřípadě 1,5 : 1. Pro vyjádření tohoto podílu se používají pouze pohotov\acute{e} p\acute{r}ost\acute{r}edky, tedy peníze v pokladn\acute{e}, peníze na bankovn\acute{i}ch \acute{u}čtech, obchodovateln\acute{e} cenn\acute{e} pap\acute{r}y, pohled\acute{a}vky v tzv. \acute{c}ist\acute{e} v\acute{y}ši. Vhodn\acute{e} je upravit \acute{c}itatele o nedobytn\acute{e} pohled\acute{a}vky, p\acute{r}\acute{i}padn\acute{e} tak\acute{e} o pohled\acute{a}vky s pochybnou n\acute{a}vratnost\acute{i} a n\acute{i}zkou likviditou. Hodnota tohoto ukazatele by se m\acute{e}la pohybovat v rozmez\acute{i} od 1,0 do 1,5. Jeho r\acute{u}st signalizuje zlepšení finan\acute{c}n\acute{i} a platebn\acute{i} situace a naopak sn\acute{i}žení poukazuje na jeho zhoršení. V\acute{y}še hodnoty ukazatele je z\acute{a}visl\acute{a} zejm\acute{e}na na typu \acute{c}innosti podniku nebo odv\acute{e}tv\acute{i} a na strategii podniku v oblasti finan\acute{c}n\acute{i}ho hospodaření. (Dluhošová, 2010)

$$\text{Pohotov\acute{a} likvidita} = \frac{\text{ob\acute{e}\acute{z}n\acute{a} aktiva - z\acute{a}sob\acute{y}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}} \quad (2.10)$$

Běžná likvidita (Current Ratio)

Bývá označována jako likvidita 3. stupně a slouží pro hodnocení platební schopnosti podniku, jak je podnik schopen uspokojit své věřitele po přeměnění aktiv v daném okamžiku na peněžní prostředky. Ukazuje, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky podniku. Přiměřená výše pro běžnou likviditu se pohybuje v rozmezí od 1,5 do 2,5. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je lepší zachování platební schopnosti podniku. Slabinou tohoto ukazatele je nedodržený předpoklad, že je možno všechny oběžná aktiva v krátkém čase přeměnit na peněžní prostředky. Například zásoby, které již nemohou být použita pro výrobu a jsou obtížně prodejné.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.11)$$

Čistý pracovní kapitál (Net Working Capital)

Čistý pracovní kapitál se řadí také k ukazatelům likvidity. Posuzuje vztah mezi majetkovými a závazkovými položkami rozvahy. Je součástí oběžných aktiv a to krátkodobého majetku, který je financován dlouhodobými finančními zdroji, se kterým může podnik volně disponovat. Můžeme ho chápat také jako finanční polštář v případě, kdy je podnik nucen zaplatit své krátkodobé závazky. Čistý pracovní kapitál odděluje od oběžných aktiv peněžní prostředky, které slouží pro úhradu finančních závazků. (Landa, 2007)

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - KZ \quad (2.12)$$

c) Ukazatele zadluženosti

Zadluženost poukazuje na skutečnost, že podnik používá pro financování svých činností cizí zdroje, tedy dluh. V reálné ekonomice je nemyslitelné, že by velké podniky byly schopny financovat veškerý svůj majetek jen z vlastního kapitálu, nebo naopak vše financovat z cizího kapitálu. Při použití jen vlastního kapitálu dochází ke snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. A naopak při použití pouze cizích zdrojů dochází k jeho obtížnému získávání a hlavně tuto situaci nepovoluje ani zákon, jelikož každý podnik musí disponovat s určitou výší vlastního kapitálu. Při finančním řízení podniku se setkáváme s problematikou stanovení celkové výše potřebného kapitálu a s volbou správné skladby zdrojů jeho financování. Podstatou této analýzy je nalezení optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem. Ukazatele zadluženosti tedy poměřují vlastní a cizí zdroje financování a zabývají se schopností podniku hradit náklady dluhu. Náklady na cizí kapitál představuje úrok, který podnik musí vynaložit za

získáním potřebného zdroje. U nákladů za vlastní kapitál to jsou dividendy a výplaty podílů ze zisku. (Scholleová, 2008)

Ukazatelé zadluženosti používají především údaje z rozvahy. Analýza zadluženosti porovnává položky z rozvahy a na jejich základě zjistí, z jaké části jsou aktiva podniku financována z cizích zdrojů. Mezi základní a nejpoužívanější ukazatele zadluženosti patří: (Růčková, 2011)

Ukazatel celkové zadluženosti (Debt Ratio)

Představuje podíl celkových dluhů k celkovým aktivům a měří tím podíl věřitelů na celkovém kapitálu. Obecně platí, že čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím vyšší je také riziko věřitelů. Zadluženost ovlivňuje nejen věřitele ale také výnosnost podniku. Zadluženost není známkou špatného řízení podniku, neboť podnik by neměl používat k financování svých činností pouze vlastní kapitál.

$$\text{Ukazatel celkové zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.13)$$

Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

Vyjadřuje poměr, v jakém jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Tento ukazatel je považován za jeden z nejdůležitějších ukazatelů pro hodnocení celkové finanční situace podniku.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.14)$$

Ukazatel úrokového krytí

Ukazatel úrokového krytí nám ukazuje, kolikrát jsou úroky kryty výší provozního zisku. Čím je úrokové krytí vyšší, tím je finanční situace podniku lepší. Pokud je hodnota ukazatele rovna 100%, pak podnik vydělává pouze na úroky a zisk je tedy nulový. Jestliže je ukazatel nižší než 100%, tak podnik nevydělává ani na krytí těchto nákladů.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{úroky}} \quad (2.15)$$

Ukazatel úrokového zatížení

Ukazatel úrokového zatížení vyjadřuje kolik procent ze zisku, musíme vynaložit na úhradu úroků.

$$\text{Úrokové zatížení} = \frac{\text{úroky}}{EBIT} \quad (2.16)$$

Ukazatel úvěrové zadluženosti

Je podstatný u podniků, u kterých jsou rozhodovací formou cizích zdrojů bankovní úvěry.

$$\text{Úvěrová zadluženost} = \frac{\text{úvěry}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.17)$$

Ukazatel doby návratnosti úvěru

Ukazuje počet let potřebných pro splacení úvěrů z provozního cash flow. Tento ukazatel používají zejména komerční banky při rozhodování o tom, zda poskytnou úvěr. (Dluhošová, 2010)

$$\text{Doba návratnosti úvěru} = \frac{\text{úvěry}}{\text{EAT} + \text{odpisy}} \quad (2.18)$$

d) Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity jsou obecně nazývány jako ukazatele, které vážou kapitál v různých formách aktiv. Tyto ukazatele měří schopnost podniku při využívání finančních prostředků a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých položkách aktiv a pasiv. Prakticky zde hovoříme o ukazatelích doby obratu, které jsou využívány k řízení aktiv. Rozbor těchto ukazatelů nám ukazuje, jak hospodaříme s aktivy a jaký vliv to má na výnosnost a likviditu podniku.

Obrátka celkových aktiv

Měří intenzitu využití celkového majetku podniku. Tento ukazatel se hlavně používá pro mezipodnikové srovnání. Čím je hodnota vyšší, tím je majetek efektivněji využíván.

$$\text{Obrátka celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.19)$$

Doba obratu aktiv

Vyjadřuje, jak dlouho trvá obrat celkových aktiv ve vztahu k tržbám. Čím kratší je doba obratu, tím je situace lepší.

$$\text{Doba obratu aktiv (dny)} = \frac{\text{celková aktiva} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.20)$$

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob nám ukazuje, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázaná ve formě zásob.

$$\text{Doba obratu zásob (dny)} = \frac{\text{zásoby} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.21)$$

Doba obratu pohledávek

Vyjadřuje, jak je majetek podniku vázán v pohledávkách, neboli za jak dlouho jsou průměrně placeny faktury. Doba obratu pohledávek, by měla být kratší, než běžná doba splatnosti faktur.

$$\text{Doba obratu pohledávek (dny)} = \frac{\text{pohledávky} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.22)$$

Doba obratu závazku

Vyjadřuje počet dní, na které dodavatelé poskytl obchodní úvěr. Doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nebyla narušena finanční rovnováha v podniku. (Dluhošová, 2010)

$$\text{Doba obratu závazků (dny)} = \frac{\text{závazky} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.23)$$

2.6. Bonitní a bankrotní modely

Pro posouzení finančního zdraví podniku se používají i další metody finanční analýzy, které mají za cíl přiřadit podniku jednu číselnou charakteristiku. Mezi tyto vybrané metody patří bonitní a bankrotní modely, které se odlišují účelem, ke kterému byly vytvořeny. Finanční situace podniku je velmi důležitá pro bankovní instituce, které zvažují, zda podniku půjčit či nepůjčit. Bankovní domy si vytvářejí systémy hodnocení bonity firem a z jejich výsledků následně ohodnocují riziko, které ponesou bankovní instituce v případě, že podniku poskytnou úvěr. Tyto informace neslouží pouze pro bankovní instituce, ale využívají je také investoři, management nebo vlastníci podniku. (Růčková, 2011)

- **Bankrotní modely** – informují podnik o případném ohrožení bankrotem. Faktem je, že každý podnik, který je ohrožen bankrotem, vykazuje před touto událostí určité symptomy, které jsou pro bankrot typické. Mezi nejčastější příznaky patří problémy s běžnou likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu, s rentabilitou celkového vloženého kapitálu.
- **Bonitní modely** – slouží pro hodnocení finančního zdraví podniku, které nám říká, zda se podnik řadí mezi dobré nebo špatné. V této metodě je vhodné provádět i srovnání s jinými podniky.

2.6.1. Kralickův Quicktest

Kralickův Quicktest se skládá ze čtyř ukazatelů, na jejichž základě se pak hodnotí situace podniku. První dva ukazatele hodnotí finanční stabilitu firmy a druhé dva hodnotí výnosovou situaci firmy.

První ukazatel je kvóta vlastního kapitálu, která vypovídá o finanční síle a stabilitě podniku.

$$R_1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.24)$$

Dalším ukazatelem je doba splácení dluhu z cash flow, který ukazuje za jakou dobu je podnik schopen všechny své dluhy splatit.

$$R_2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank})}{\text{provozní cash flow}} \quad (2.25)$$

Ukazatel rentability aktiv, která slouží k posouzení celkové efektivnosti podniku.

$$R_3 = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}} \quad (2.26)$$

Posledním ukazatelem je cash flow v tržbách, který hodnotí celkovou výdělečnou činnost podniku.

$$R_4 = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{výkony}} \quad (2.27)$$

Podle výsledných hodnot se podniku poté přiřazuje bodová hodnota podle následné tabulky.

Tab. 2.3: Bodové ohodnocení Kralickova Quicktestu

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0-0,1	0,1-0,2	0,2-0,3	> 0,3
R2	< 3	3-5	5-12	12-30	> 30
R3	< 0	0-0,08	0,08-0,12	0,12-0,15	> 0,15
R4	< 0	0-0,05	0,05-0,08	0,08-0,1	> 0,1

Zdroj: Růčková (2011, str. 81)

Poté se ohodnotí finanční stabilita a výnosová situace podniku podle vzorců:

$$\text{Finanční stabilita} = \frac{R_1 + R_2}{2}, \quad (2.28)$$

$$\text{Výnosová situace} = \frac{R_3 + R_4}{2}. \quad (2.39)$$

Posledním krokem je výpočet souhrnného hodnocení Kralickova Quicktestu:

$$\text{Souhrnné hodnocení} = \frac{\text{Finanční stabilita} + \text{výnosová situace}}{2}. \quad (2.30)$$

Výsledné ohodnocení říká, že podnik, který dosáhl hodnocení vyššího než 3 body, je finančně stabilní a jedná se o dobrý podnik. Pokud je hodnota nižší než 1 bod, nachází se podnik ve velmi špatné finanční situaci. Mezi těmito dvěma body se nachází tzv. šedá zóna.

2.6.2. Altmanova formule bankrotu (Z-Skóre)

Za vznikem tohoto modelu stojí prof. Edward Altman a vytvořil ho za účelem odlišení podniků, které bankrotují od těch, kde je pravděpodobnost bankrotu minimální. „Je stanoven jako součet hodnot pěti běžných poměrových ukazatelů, jimž je přiřazena různá váha.“ (Růčková, 2011, str. 73) Jedná se o ukazatele, které statisticky dokážou předpovídat finanční krach podniku. K předpovědi podnikatelského rizika se používá tzv. diskriminační analýza, kde je výsledkem rovnice, do které se dosazují hodnoty finančních ukazatelů. Výsledek nám říká, zda se jedná o podnik do budoucna prosperující nebo o podnik před krachem. Diskriminační rovnice vypadá následovně:

$$Z = 0,717 \times X_1 + 0,847 \times X_2 + 3,107 \times X_3 + 0,42 \times X_4 + 0,998 \times X_5, \quad (2.31)$$

$$\text{kde} \quad X_1 = \frac{\text{ČPK}}{\text{celková aktiva}}, \quad (2.32)$$

$$X_2 = \frac{\text{EAT}}{\text{celková aktiva}}, \quad (2.33)$$

$$X_3 = \frac{\text{EBIT}}{\text{celková aktiva}}, \quad (2.34)$$

$$X_4 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí kapitál}}, \quad (2.35)$$

$$X_5 = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}. \quad (2.36)$$

Interpretace výsledků Altmanova modelu:

- hodnoty nižší než 1,2   pásma bankrotu
- hodnoty od 1,2 do 2,9   pásma šedé zóny
- hodnoty nad 2,9   pásma perspektivy

2.6.3. Taflerův model

Jedná se o bankrotní model, který je založen na ukazatelích odrážejících klíčové charakteristiky platební neschopnosti podniku. Základní tvar Taflerova modelu:

$$T = 0,53 \times R_1 + 0,13 \times R_2 + 0,18 \times R_3 + 0,16 \times R_4, \quad (2.37)$$

$$\text{kde} \quad R_1 = \frac{\text{zisk před zdaněním}}{\text{krátkodobé závazky}}, \quad (2.38)$$

$$R_2 = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{cizí zdroje}}, \quad (2.39)$$

$$R3 = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{celková aktiva}}, \quad (2.40)$$

$$R4 = \frac{(\text{finanční majetek} - \text{krátkodobé závazky})}{\text{provozní náklady}}. \quad (2.41)$$

Pokud je výsledná hodnota Tafflerova modelu nižší než 0, znamená to velkou pravděpodobnost bankrotu. Pokud je výsledná hodnota vyšší než 0, značí to malou pravděpodobnost bankrotu podniku.

2.7. Benchmarking

Podstatou této metody je zjištění aktuálního stavu organizace ve srovnání s ostatními konkurenčními organizacemi. *„Benchmarking je proces, který musí být iniciován a podporován vrcholovým vedením organizací, které se hodlají zlepšovat. Je považován za metodu strategického managementu a bez aktivní účasti a trvalé podpory vrcholového vedení benchmarking nemá šanci na úspěch.”* (Nenadál, 2011, str. 15)

Benchmarking je tedy plánovaný proces, co se týče přístupů, nástrojů, technik, potřebných zdrojů, financí a lidí. Pro posouzení je nutná účast alespoň jedné konkurenční organizace, se kterou je posuzován náš podnik. Konkurenční organizace by nám měla poskytnout inspiraci ke změnám, zlepšování a hlavně by měla poukázat na naše slabé stránky. Benchmarking by měl mít vzdělávací a motivační roli, která nám ukáže, že jinde to jde lépe a my začneme hledat dosud pro nás neviditelné rezervy a budeme se snažit náš dosavadní stav zlepšit. Porovnávané organizace by měly provádět svou činnost ve stejném oboru, používat podobnou technologii a měly by být stejně velké. Existují tři typy benchmarkingu, které v praxi mohou existovat.

Výkonový benchmarking přímo porovnává a měří výkonové parametry. Na praktických příkladech může jít o výkon motoru, výkon pracovníka, celková výkonnost organizace apod. Používá se při porovnávání stejných produktů, výrobků a služeb od různých konkurentů.

Funkcionální benchmarking porovnává jednu nebo několik funkcí určitých organizací. Nejvíce se využívá v oblasti služeb a v neziskovém sektoru. Příkladem jsou například prodejní služby obchodních řetězců, doprovodné služby ve zdravotnických zařízeních apod. Tento typ vyžaduje nezanedbatelné finanční zdroje.

Procesní benchmarking je znám také pod názvem generický. Centrem pozornosti tohoto typu je porovnávání a měření konkrétního procesu organizace. Jako příklad si můžeme představit interní auditování, fakturaci nebo rezervaci letenek.

3. Charakteristika společnosti

Společnost Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. sídlí na ulici 28. Října 1235/169, Mariánské Hory, 709 00 Ostrava. Společnost je zapsána v obchodním rejstříku od 1.5.1992 u Krajského soudu v Ostravě.

Předmět podnikání společnosti:

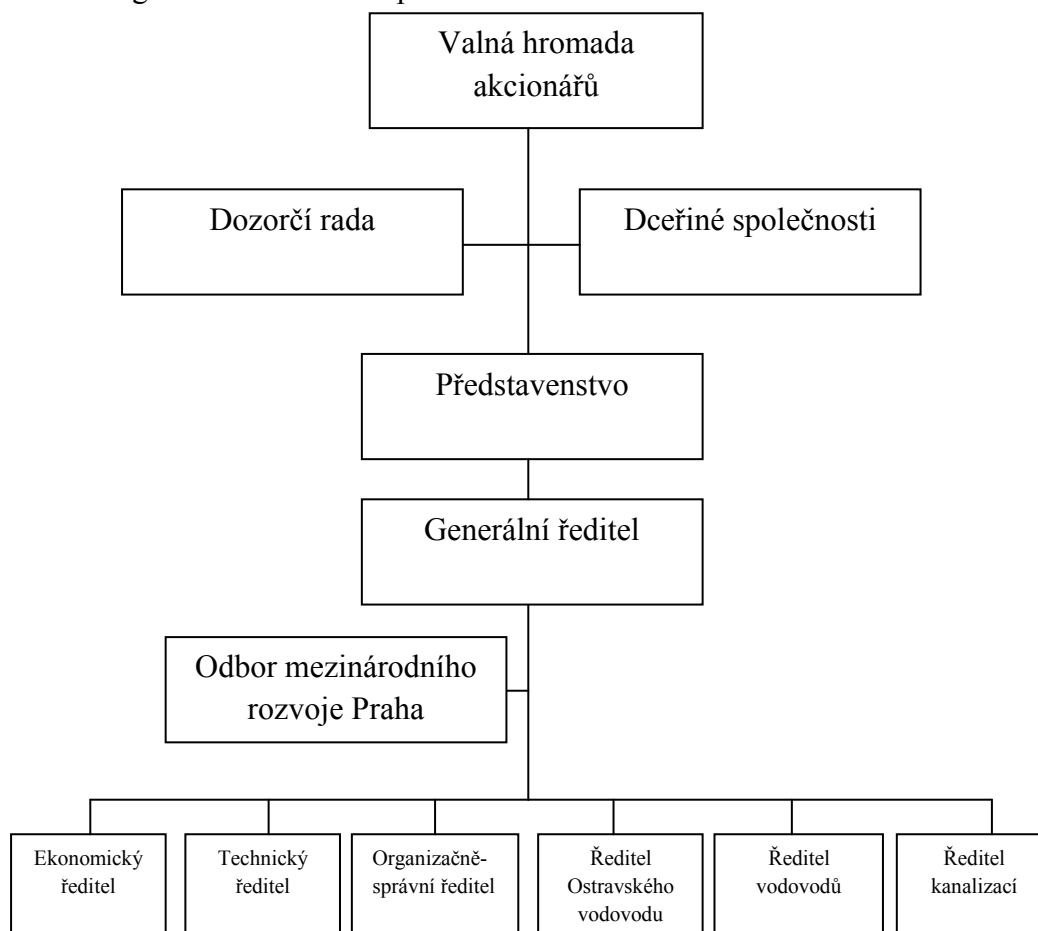
- Projektová činnost v investiční výstavbě
- Úřední měření
- Revize elektrického zařízení
- Provádění inženýrských staveb
- Silniční motorová doprava
- Vodoinstalace
- Kovoobrábění
- Výroba, oprava a montáž měřidel
- Výroba a rozvod teplé vody
- Stavební práce při výstavbě a opravách vodovodů a kanalizací
- Čištění kanalizací a přípojek
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence
- Provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou zprávu
- Výroba elektřiny

Společnost Severomoravské vodárny a kanalizace Ostrava a.s. je největší vodárenskou společností v Moravskoslezském kraji a řadí se mezi přední firmy na vodárenském trhu v České republice. Hlavní výrobní činností je výroba a dodávka pitné vody spolu s odváděním a čištěním odpadních vod. Do oblasti působnosti patří okresy Frýdek – Místek, Karviná, Nový Jičín a Opava. Na základě smluvních vztahů je voda dodávána městům Ostrava, Hlučín, Studénka a některým menším obcím. Pitnou vodou je taky zásobována pohraniční oblast Polska a Přerovsko. Společnost provozuje kanalizaci ve městě Bruntál a rozvody vody ve Zlínském kraji. Jak již bylo řečeno společnost SmVaK a.s. patří ke špičce ve vodárenství v celé České republice a to díky kvalitním službám, stabilnímu týmu odborníků a profesně zdatných zaměstnanců.

3.1. Organizační struktura společnosti

Obrázek 3.1 znázorňuje organizační strukturu společnosti SmVak a.s. Hlavní slovo má tedy valná hromada akcionářů, která dohlíží na dozorčí radu, dceřiné společnosti a představenstvo. Dále je generální ředitel, který má pod sebou odbor mezinárodního rozvoje, ekonomického ředitele, technického ředitele, organizačně správního ředitele, ředitele ostravského oblastního vodovodu, ředitele vodovodů a ředitele kanalizací.

Obr. 3.1: Organizační struktura společnosti SmVaK a.s.

Zdroj: výroční zprávy společnosti

3.2. Základní ekonomické charakteristiky

Od vzniku akciové společnosti, kdy se držitelé rozhodujícího podílu akcií stala města a obce, došlo k několika změnám v akcionářské struktuře. Od roku 1999 do roku 2004 byla majoritním akcionářem anglická vodárenská společnost ANGLIAN WATER OVERSEAS HOLDINGS LIMITED. Následně se majoritním vlastníkem akcií stala společnost WATERFALL HOLDING B.V. a od roku 2006 do roku 2009 byla

majoritním akcionářem španělská vodárenská společnost AGUALIA GESTIÓN INTEGRAL DEL AQUA S.A. Od roku 2009 je majoritním akcionářem španělská společnost AQUILIA CZECH S.L. Společnost nevlastní žádný podíl v dceřiných společnostech.

Vydané cenné papíry

a) Akcie

Emitent	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
Druh cenného papíru	akcie
Forma	cenný papír na jméno
Celkový objem	3 037 040 000 Kč
Počet akcií	3 037 040 ks
Nominální hodnota	1 000,- Kč
Podoba	zaknihované
ISIN	CS 0009031166

Emitent	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
Druh cenného papíru	akcie
Forma	na majitele
Celkový objem	421 385 000 Kč
Počet akcií	421 385 ks
Nominální hodnota	1 000,- Kč
Podoba	zaknihované
ISIN	CS 0008435251

S tímto cenným papírem je obchodování realizováno na volném trhu, který organizuje RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.

b) Dluhopisy

Emitent	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
Druh cenného papíru	dluhopisy
Forma	na doručitele
Celkový objem	2 000 000 000 Kč
Počet dluhopisů	2 000 ks
Nominální hodnota	1 000 000 Kč
Podoba	zaknihované
Pevný úrokový výnos	5.00 % p. a.
Datum emise	15. 11. 2005
ISIN	CZ 0003501462

Tyto dluhopisy jsou přijaty k obchodování na hlavním trhu Burzy cenných papírů Praha, a.s. s tím, že úrokový výnos bude splatný jednou ročně a to vždy k 15.11. ve výši 5 % p.a.

4. Analýza finančního zdraví vybrané společnosti

V této kapitole bude provedena analýza finančního zdraví společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. na základě účetních výkazů v letech 2008 - 2012. V závěru praktické části bude také provedeno srovnání s konkurenční společností Ostravské vodovody a kanalizace a.s. pomocí metody benchmarking.

4.1. Horizontální analýza

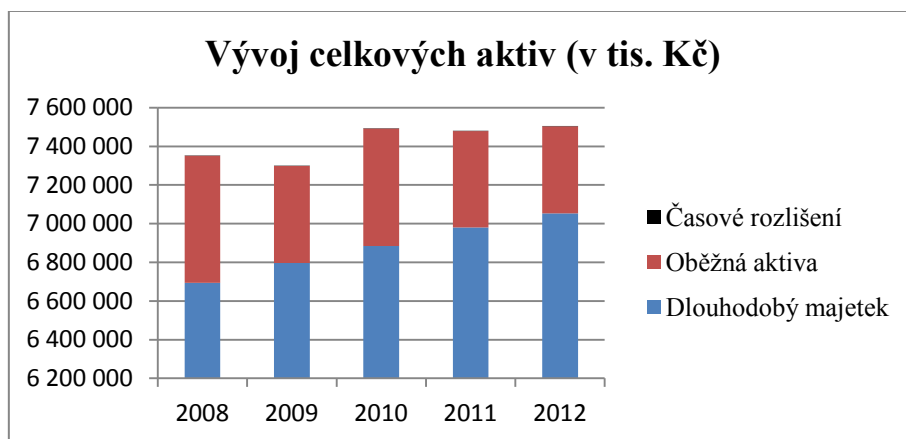
Pro horizontální analýzu byly použity vzorce 2.1 a 2.2. Byla analyzována rozvaha a výkaz zisku a ztrát. Horizontální analýza podniku byla provedena za období 2008 - 2012.

4.1.1. Horizontální analýza rozvahy

a) Horizontální analýza aktiv

Aktiva se skládají ze stálých a oběžných. Nejprve byla provedena horizontální analýza celkových aktiv, poté specifická analýza dlouhodobého majetku a oběžných aktiv za období 2008 – 2012.

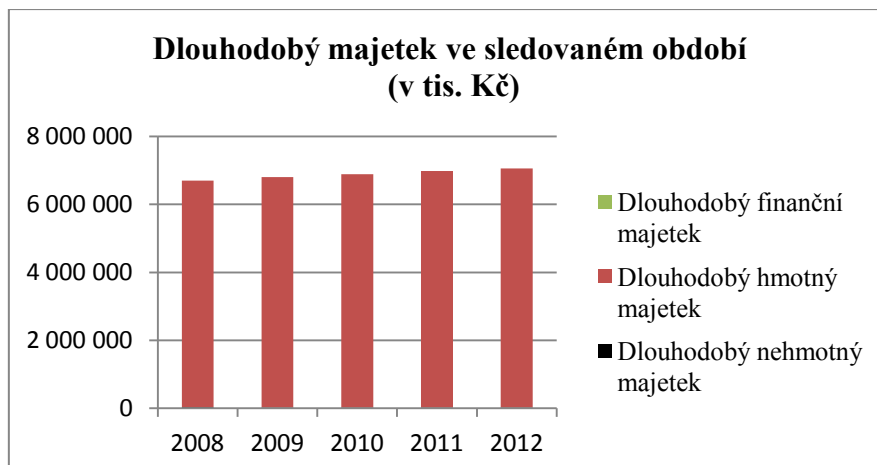
Graf 4.1: Vývoj celkových aktiv v letech 2008 – 2012 (absolutní vyjádření)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.1 znázorňuje vývoj celkových aktiv, a jak je z něj patrné, dochází k postupnému navyšování dlouhodobého majetku. V roce 2008 činila jeho výše 6 694 293 tis. Kč a vystoupala do roku 2012 na 7 052 560 tis. Kč. Oběžná aktiva mají kolísavý charakter, který způsobily změny krátkodobého finančního majetku.

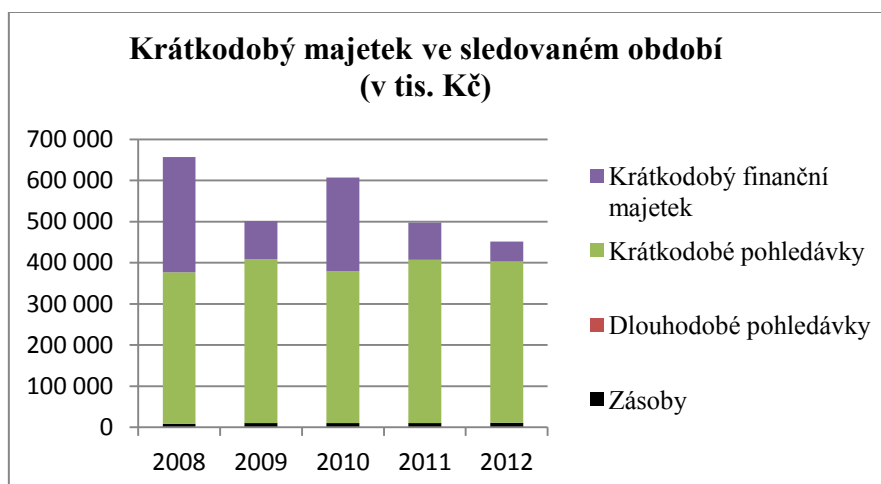
Graf 4.2: Dlouhodobý majetek ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.2 vypovídá o vývoji dlouhodobého majetku, ze kterého je patrné, že největší část tvořil dlouhodobý hmotný majetek. Dlouhodobý nehmotný majetek se pohyboval do výše 30 000 tis. Kč a dlouhodobým finančním majetkem podnik vůbec nedisponoval.

Graf 4.3: Krátkodobý majetek ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

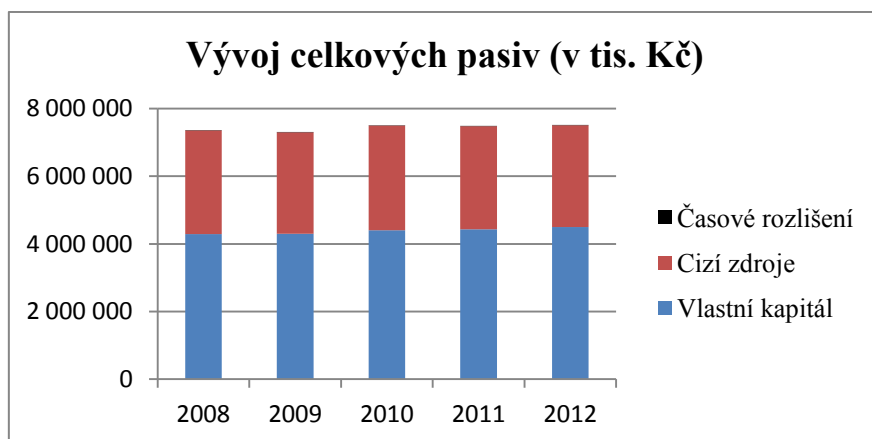
Zdroj: vlastní zpracování

Posledním grafem je graf 4.3, který znázorňuje vývoj oběžných aktiv. Největší část tvořily krátkodobé pohledávky, které měly nejvyšší hodnotu v roce 2009 a to 398 754 tis. Kč. Kolísavý charakter vykazoval krátkodobý finanční majetek, kdy největší podíl na oběžných aktivech měl v roce 2008 s částkou 280 156 tis. Kč a nejnižší podíl v roce 2011 s částkou 90 390 tis. Kč.

b) Horizontální analýza pasiv

Pasiva se skládají z vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Nejprve byla zpracována horizontální analýza celkových pasiv, která byla poté doplněna o horizontální analýzu vlastního kapitálu a cizích zdrojů v období 2008 – 2012.

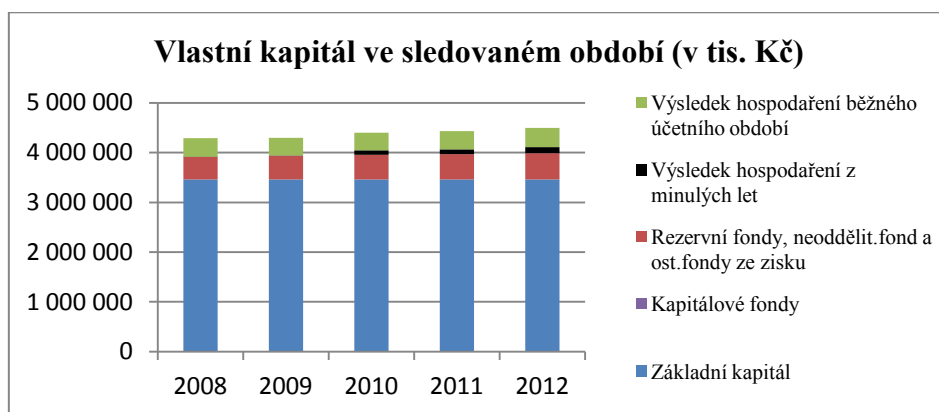
Graf 4.4: Vývoj celkových pasiv v letech 2008 – 2012 (absolutní vyjádření)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.4 značí vývoj celkových pasiv v letech 2008 – 2012. Vlastní kapitál tvořil téměř stejnou část jako kapitál cizí, přesto měl větší podíl na celkových pasivech asi o 8%. Vlastní kapitál měl rostoucí tendenci a v roce 2012 jeho hodnota činila 4 495 576 tis. Kč. Nejnižší hodnota cizího kapitálu byla zaznamenána v roce 2009 a to 3 000 663 tis. Kč, kterou způsobila nejnižší hodnota krátkodobých závazků za celé sledované období.

Graf 4.5: Vlastní kapitál ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

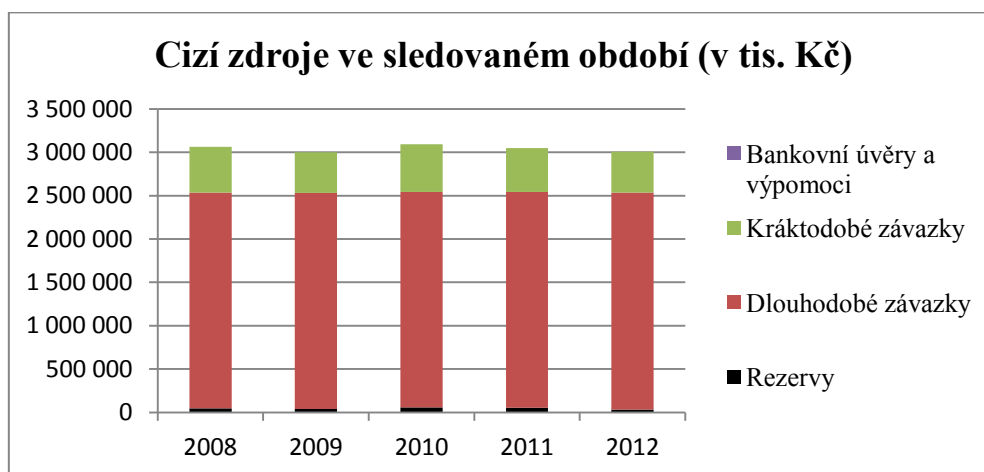

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj vlastního kapitálu znázorňuje graf 4.5, ze kterého je patrné, že největší podíl tvořil základní kapitál. Výše základního kapitálu byla v celém sledovaném období

neměnná a jeho výše činila 3 548 425 tis. Kč. Další sledovanou položkou byly rezervní fondy, neoddělitelné fondy a ostatní fondy ze zisku, které měly rostoucí tendenci. V roce 2008 začaly na částce 457 607 tis. Kč a vystoupaly na hodnotu 530 364 tis. Kč. Výsledek hospodaření z minulých let zaznamenal největší skok a to o celých 74 %, kdy jeho částka na počátku sledovaného období byla 312 tis. Kč a v posledním roce činila již 121 638 tis. Kč.

Graf 4.6: Cizí zdroje ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

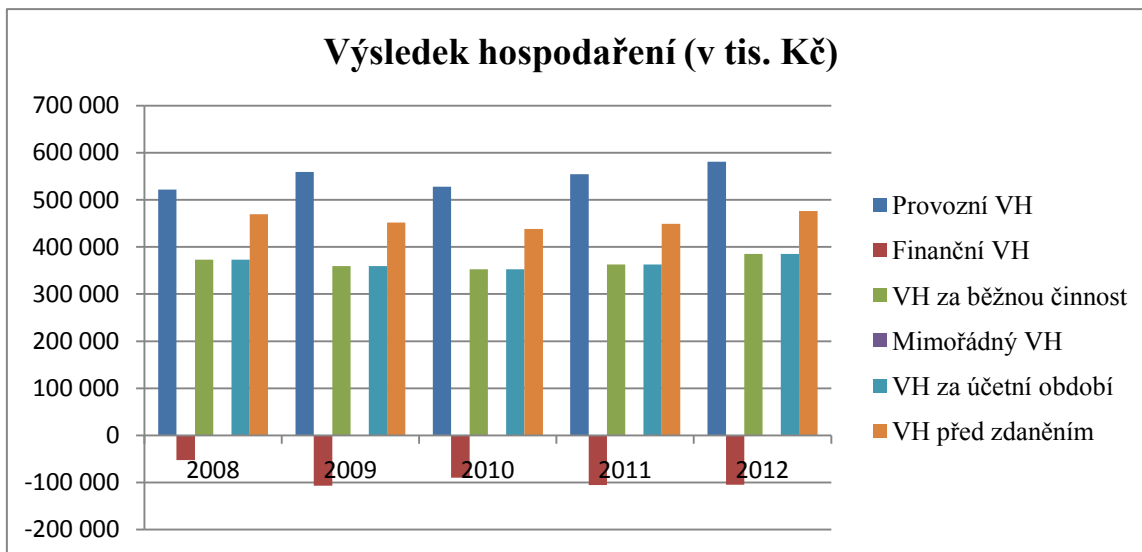
Zdroj: vlastní zpracování

Posledním grafem této kapitoly je graf 4.6, který vypovídá o vývoji cizích zdrojů. Největší část tvořily dlouhodobé závazky, které měly mírně rostoucí tendenci. Patrnou část tvořily rezervy, které měly kolísavý charakter. Největší část tvořily v roce 2010 a to pouze 1,9 % s částkou 55 210 tis. Kč. Krátkodobé závazky měly nejvyšší hodnotu v roce 2010, kterou zapříčinilo zvýšení závazků z obchodních vztahů.

4.1.2. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Cílem této podkapitoly byla horizontální analýza výsledku hospodaření a analýza vývoje nákladů a výnosů za období 2008 – 2012.

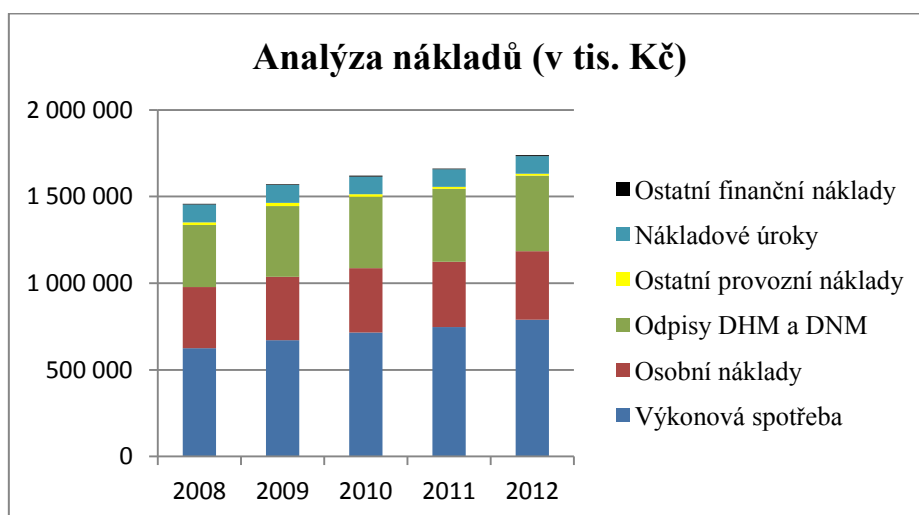
Graf 4.7: Vývoj výsledků hospodaření v letech 2008 – 2012 (absolutní vyjádření)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.7 nám ukazuje hospodářské výsledky za období 2008 – 2012. Výsledek hospodaření za účetní období v těchto letech byl téměř neměnný. V roce 2008 činila výše hospodářského výsledku 372 659 tis. Kč, v následujícím roce byl zaznamenán pokles na hodnotu 359 222 tis. Kč, v posledním sledovaném roce opět vystoupal na 385 149 tis. Kč. Jediná záporná hodnota se vyskytla u finančního výsledku hospodaření, která byla zapříčiněna výší úroku a kurzovými ztrátami.

Graf 4.8: Náklady ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

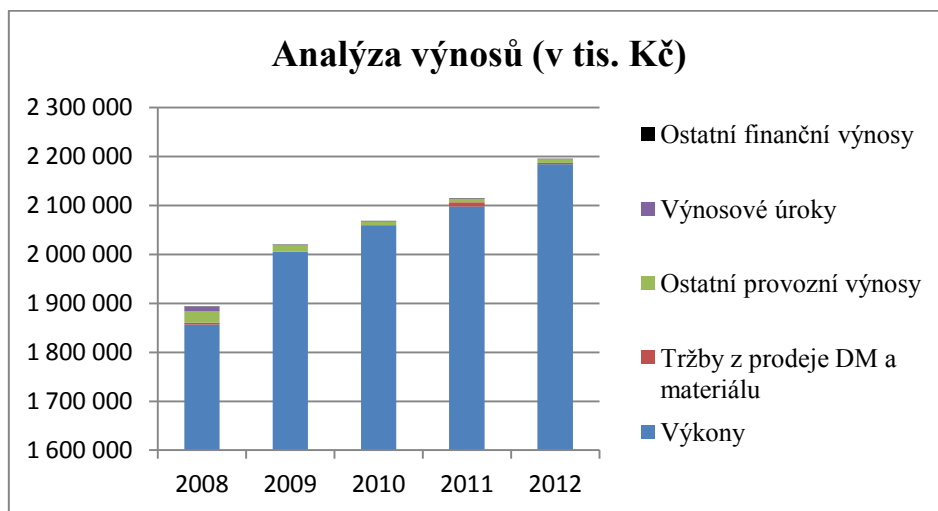

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 4.8 je patrné, že největší položku tvořila výkonová spotřeba. Výkonová spotřeba měla od roku 2008 stoupající tendenci. V roce 2008 měla tato položka výši

625 664 tis. Kč a do roku 2012 se zvýšila až o 20,7%. Další významné položky tvořily osobní náklady a odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, které měly rovněž stoupající tendenci.

Graf 4.9: Výnosy ve sledovaném období (absolutní vyjádření)

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza výnosů za období 2008 - 2012 je zobrazena v grafu 4.9. Největší vliv tvořila položka výkony, do této položky se řadí tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Výkony měly od roku 2008 stoupající tendenci, jeho výše byla 1 859 709 tis. Kč a do roku 2012 vystoupaly o 17,6% na 2 184 246 tis. Kč.

4.2. Vertikální analýza

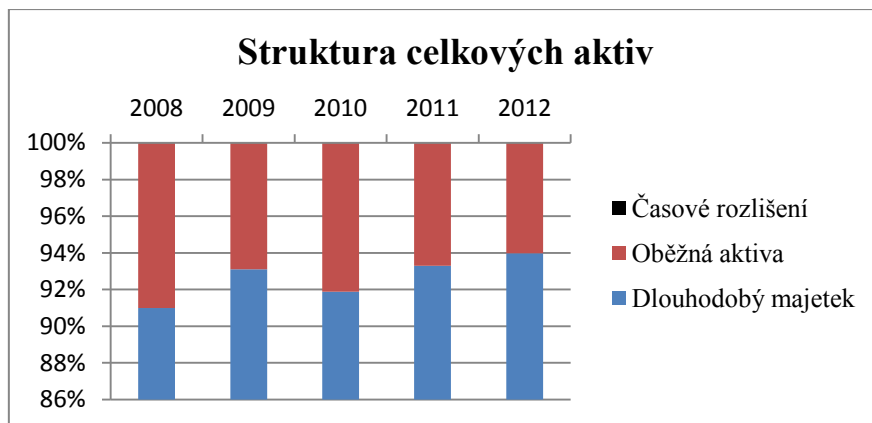
Pro výpočet vertikální analýzy byl použit vzorec 2.3. Touto metodou byla analyzována rozvaha a výkaz zisku a ztrát za období 2008 - 2012.

4.2.1. Vertikální analýza rozvahy

a) Vertikální analýza aktiv

Tato kapitola se zabývala vertikální analýzou celkových aktiv a dále zde byly analyzovány dílčí složky aktiv, jako dlouhodobý majetek a oběžná aktiva za období 2008 – 2012.

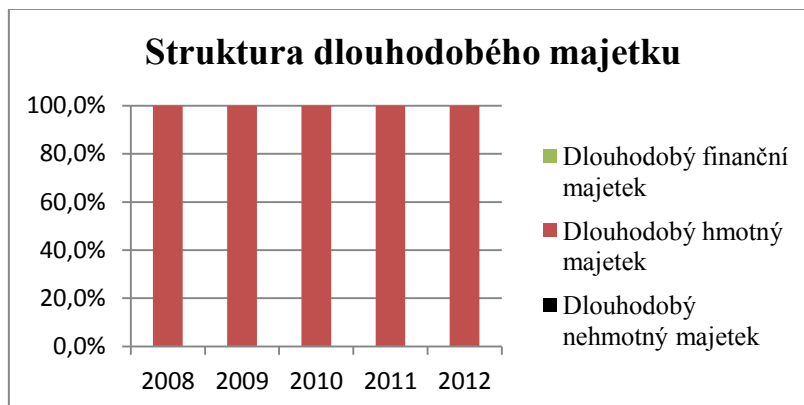
Graf 4.10. Struktura celkových aktiv v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

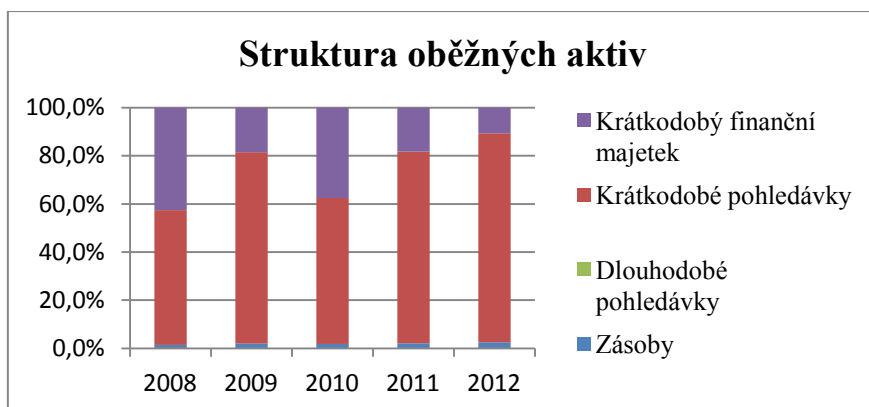
Graf 4.10 značí, že největší část oběžných aktiv tvořil dlouhodobý majetek, jeho výše přesahovala vždy 90 % hranici. Nejvyšší podíl na dlouhodobém majetku měl dlouhodobý finanční majetek a to s více než 99 % v celém sledovaném období, o tom vypovídá graf 4.11. Oběžná aktiva se pohybovala v rozmezí 6 – 9 %, kdy nejvyššího podílu dosáhla v roce 2008 a naopak nejnižšího v roce 2012. Největší část oběžných aktiv tvořily krátkodobé pohledávky, na to poukazuje graf 4.12. Měly kolísavý charakter, kdy v prvním roce tvořily pouze 56 %. Následující rok vzrostly o 23,5 %, poté byl opět zaznamenán pokles o 18,8 %. Od roku 2010 mají krátkodobé pohledávky stoupající tendenci, kdy v posledním roce tvořily 86,8 % oběžných aktiv. Nejmenší část oběžného majetku tvořily zásoby, které se pohybovaly v rozmezí 1,4 - 2,5 %. Zbylou část oběžného majetku tvořil krátkodobý finanční majetek. Jeho nejvyšší hodnota nastala v roce 2008, kdy tvořil 42,6 % oběžných aktiv. Naopak nejnižší podíl tvořil v roce 2012 s 10,07 %. Za sledované období tento skok činil téměř 33 %.

Graf 4.11: Struktura dlouhodobého majetku ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.12: Struktura oběžných aktiv ve sledovaném období

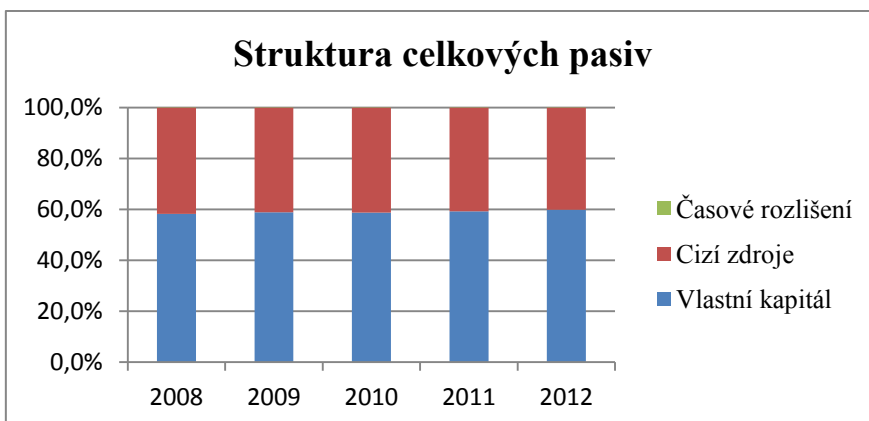

Zdroj: vlastní zpracování

b) Vertikální analýza pasiv

V této kapitole byla provedena vertikální analýza celkových pasiv, která byla dále doplněna o vertikální analýzu vlastního kapitálu a cizího kapitálu za období 2008 - 2012.

Graf 4.13: Struktura celkových pasiv v letech 2008 - 2012

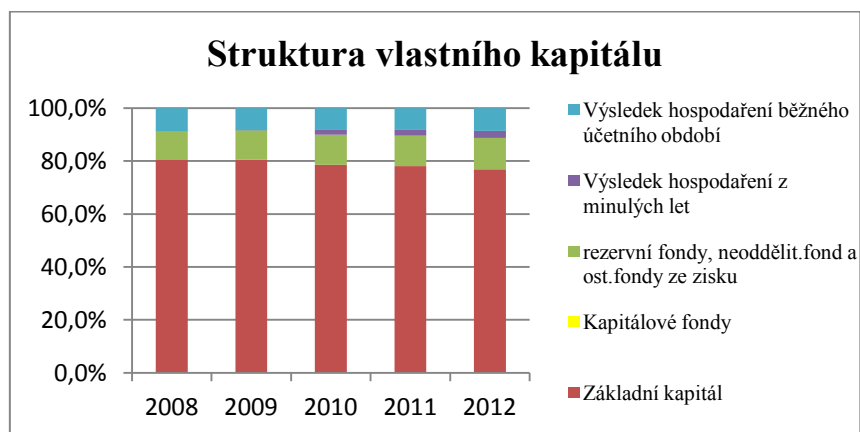
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.13 poukazuje na strukturu celkových pasiv v letech 2008 – 2012. Jak je z grafu zřejmé větší podíl pasiv tvořil vlastní kapitál. Jeho výše se pohybovala nad 50 % hranicí. Hlavní zásluhu na tom měl základní kapitál, který tvořil po celou dobu téměř 60%. Další nedílnou součástí vlastního kapitálu byly rezervní fondy, neoddělitelný fond a ostatní fondy, které tvořily přibližně 11%. Také výsledek hospodaření běžného účetního období po celou dobu tvořil téměř 9 %. Nejmenší podíl, ale s největší rostoucí tendencí měl výsledek hospodaření z minulých let, kdy v roce 2008 tvořil 0,007% vlastního kapitálu a v roce 2012 již 2,7 %. O struktuře vlastního kapitálu vypovídá graf 4.14. Na celkových pasivech má podíl také cizí kapitál, který tvořil po celou dobu více

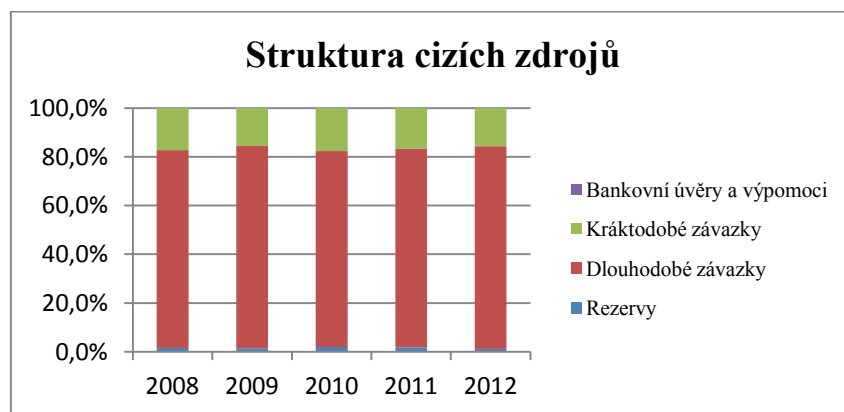
než 40 %. Cizí zdroje jsou blíže specifikovány v grafu 4.15, kde jeho největší část tvořily dlouhodobé závazky a to více než z 80%.

Graf 4.14: Struktura vlastního kapitálu ve sledovaném období

Zdroj: vlastní kapitál

Graf 4.15: Struktura cizího kapitálu ve sledovaném období

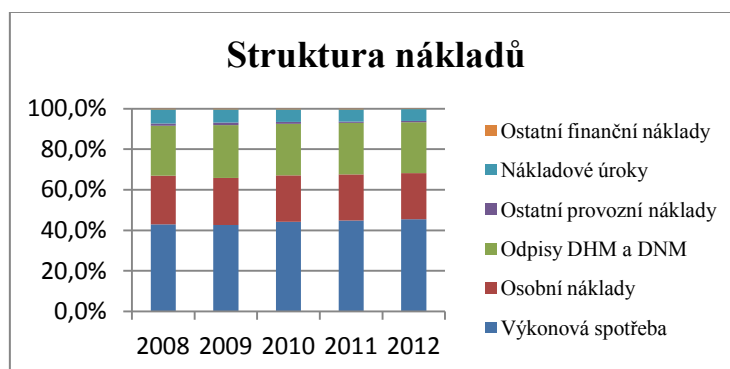

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

V této kapitole byla provedena vertikální analýza nákladů a výnosů.

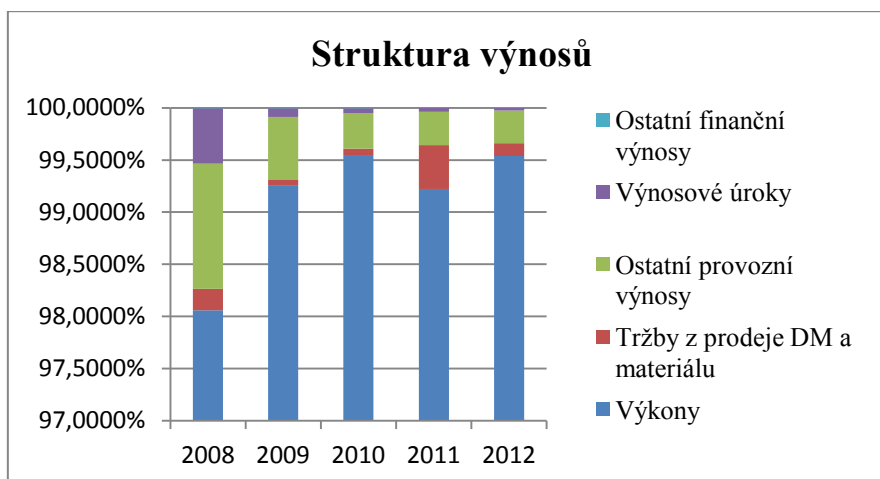
Graf 4.16. Struktura nákladů ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

O struktuře nákladů informuje graf 4.16, kde největší část tvoří výkonová spotřeba. Výkonová spotřeba měla mírně stoupající tendenci. V roce 2008 byla jeho výše 42,9 % a vystoupala v posledním sledovaném roce na hodnotu 45,4 %. Další významné položky tvořily odpisy a osobní náklady. Nejméně výraznou položku tvořily ostatní finanční náklady a to jen 0,3 %.

Graf 4.17: Struktura výnosů ve sledovaném období

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.17 vyjadřuje strukturu výnosů v letech 2008 - 2012. Největší podíl na výnosech měly výkony, které se pohybovaly v rozmezí 98 – 99%. Ostatní položky tvořily jen nepatrnou část výnosů. Řadí se zde tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, ostatní provozní výnosy, výnosové úroky a ostatní finanční výnosy.

4.3. Poměrová analýza

V této kapitole byla provedena analýza rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity. Tyto ukazatele čerpaly údaje z výkazů z let 2008 - 2012.

4.3.1. Analýza ukazatelů rentability

V této části byla provedena analýza ukazatelů rentability. K nejvíce používaným ukazatelům patří rentabilita celkového kapitálu, rentabilita vlastního kapitálu, rentabilita dlouhodobého kapitálu, rentabilita tržeb a rentabilita nákladů. Hodnoty těchto ukazatelů vyjadřuje tabulka 4.1.

Tab. 4.1: Ukazatele rentability v letech 2008 - 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
ROA	7,78%	7,59%	7,21%	7,36%	7,70%
ROE	8,69%	8,36%	8,02%	8,18%	8,57%
ROCE	8,44%	8,16%	7,84%	7,96%	8,25%
ROS	20,08%	17,92%	17,29%	17,37%	17,77%
ROC	25,56%	22,86%	21,77%	21,81%	22,16%

Zdroj: vlastní zpracování

Rentabilita celkového kapitálu (ROA) vyjadřuje výnosnost kapitálu, poměruje zisk s celkovými aktivy. Při výpočtu se používá EBIT, který není ovlivněn daněmi a úroky a má nejlepší vypovídající schopnost. V celém sledovaném období se hodnoty pohybovaly mezi 7 - 8 %. Nejvyšší hodnota byla v roce 2008, kdy na 1 Kč vloženého kapitálu připadalo 7,78 Kč zisku. Nejnižší zaznamenaná hodnota byla v roce 2010, která byla zapříčiněna nejnižším ziskem ve sledovaném období, který činil 550 018 tis. Kč.

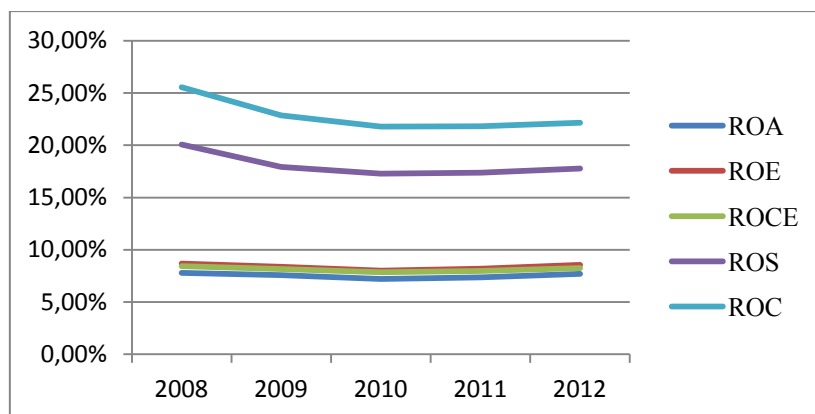
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) vyjadřuje výnosnost vloženého vlastního kapitálu a zjišťuje, zda investovaný kapitál vlastníky a akcionáři přináší dostatečný výnos. Od roku 2008 má klesající tendenci, kdy z 8,69 % spadla v roce 2010 na hodnotu 8,02%. Poté hodnota ukazatele opět stoupala. Pokles byl způsoben snížením čistého zisku z 372 659 tis. Kč na 352 813 tis. Kč.

Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE) ukazuje, jak podnik zhodnocuje dlouhodobý vlastní a cizí kapitál. Hodnoty tohoto ukazatele v letech 2008 – 2012 se pohybovaly v rozmezí 7 – 9 %. Nejvíce se zhodnotil dlouhodobý kapitál v roce 2008 a to 8,44 %. Na dlouhodobých zdrojích měl největší podíl vlastní kapitál.

Rentabilita tržeb (ROS) vyjadřuje množství zisku na 1 Kč tržeb. Vyšší hodnoty tohoto ukazatele značí dobrou úroveň podniku. Ve sledovaném období se hodnoty pohybovaly okolo 17 %, jen v prvním roce byla rentabilita tržeb 20,08 %. Následné snížení způsobilo zvýšení provozních nákladů i přesto, že se tržby zvyšovaly.

Rentabilita nákladů (ROC) udává, kolik Kč čistého zisku připadá na 1 Kč vynaložených celkových nákladů. V tomto ukazateli jsou preferovány vyšší hodnoty, které ukazují dobře zhodnocené náklady. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2008, kdy jeho hodnota dosáhla 25,56 %. V následujících letech se rentabilita nákladů snížila na hodnotu 22 %, což bylo zapříčiněno zvýšením nákladů a to hlavně výkonové spotřeby.

Graf 4.18: Vývoj ukazatelů rentability v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2. Analýza ukazatelů likvidity

V této části byla provedena analýza likvidity podniku. Likvidita obecně určuje schopnost podniku dostát svým závazkům. O jejich platební schopnosti nás tedy informuje analýza celkové likvidity, pohotové likvidity a běžné likvidity za období 2008 – 2012. Hodnoty těchto ukazatelů nám znázorňuje následující tabulka 4.2.

Tab. 4.2: Ukazatele likvidity v letech 2008 – 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Okamžitá likvidita	0,530	0,198	0,416	0,178	0,102
Pohotová likvidita	1,225	1,050	1,087	0,959	0,929
Běžná likvidita	1,242	1,072	1,107	0,980	0,954
Čistý pracovní kapitál	127 999	33 584	58 684	-10 060	-21 895

Zdroj: vlastní zpracování

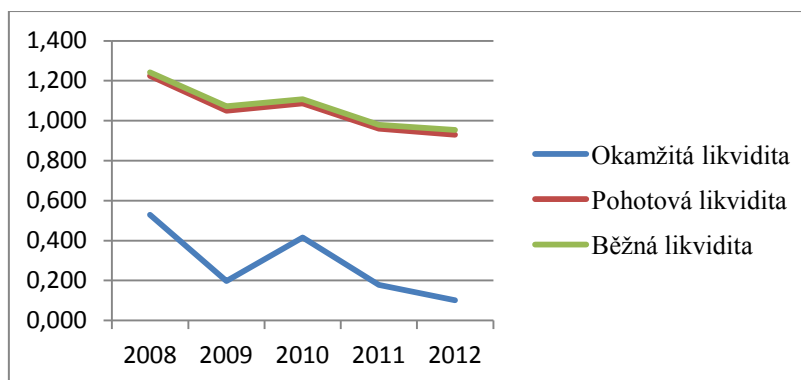
Okamžitá likvidita počítá pouze s pohotovými peněžními prostředky, tedy s nejlikvidnějšími položkami z rozvahy. Ideální hodnota ukazatele by se měla pohybovat mezi 0,2 - 0,5. Nejvyšších hodnot dosáhl podnik v roce 2008 a to mírně nad požadovanou hranicí 0,53, kdy udržoval své peněžní prostředky v nadbytečné výši, ale byl schopen hradit své závazky v čas a v plné výši. Naopak požadované hodnoty nesplňoval v letech 2009, 2011, 2012, ale to jen mírně pod hranicí 0,2. Jediné optimální udržované výše pohotových platebních prostředků dosáhl podnik v roce 2010.

Pohotová likvidita je likviditou druhého stupně, kdy jsou od oběžných aktiv odečteny zásoby, tím má lepší vypovídající schopnost než likvidita běžná. Hodnoty pohotové likvidity by se měly pohybovat v rozmezí 1 - 1,5. Podmínky splňoval podnik v letech 2008, 2009, 2010, kdy se hodnoty pohybovaly od 1,05 do 1,2. V posledních dvou sledovaných letech byly hodnoty mírně pod hranicí 1.

Běžná likvidita vyjadřuje, kolika Kč oběžných aktiv je kryta 1 Kč krátkodobých závazků. Běžná likvidita by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. V žádném roce nedosáhl podnik obecně požadovaných hodnot. Nejvyšší hodnota byla v roce 2008 a to 1,242. V letech 2011 a 2012 by podnik nedostal svých krátkodobých závazků při prodeji svých oběžných aktiv.

Čistý pracovní kapitál slouží k posouzení likvidity podniku. Podnik je likvidní v případě, že jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky. Podnik SmVaK a.s. měl zajištěnou likviditu v letech 2008, 2009 a 2010. Ve zbylých letech byly krátkodobé závazky vyšší než oběžná aktiva, podnik tedy nebyl schopen uhradit své závazky.

Graf. 4.18: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.3. Analýza ukazatelů zadluženosti

Ukazatele zadluženosti vyjadřují, do jaké míry podnik pro financování svých činností využívá cizí zdroje. Pro výpočty těchto ukazatelů se používá rozvaha a výkaz zisku a ztrát. Následující tabulka ukazuje, jak na tom se zadlužeností byl v letech 2008 až 2012 podnik SmVaK a.s.

Tab. 4.3: Ukazatele zadluženosti v letech 2008 - 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Celková zadluženost	42%	42%	41%	41%	40%
Koeficient samofinancování	58%	59%	59%	59%	60%
Úrokové krytí	559%	541%	530%	542%	569%
Úrokové zatížení	18%	18%	19%	18%	18%

Zdroj: vlastní zpracování

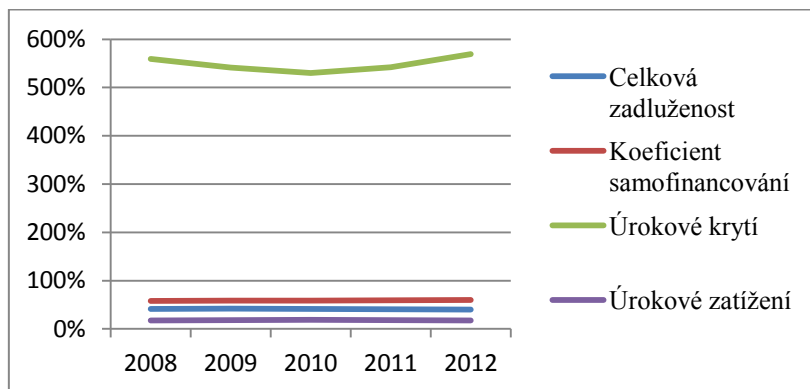
Celková zadluženost informuje o tom, kolika procenty je majetek podniku kryt cizími zdroji. V letech 2008 - 2012 se celková zadluženost pohybovala mezi 40 – 42 %. Podnik SmVaK a.s. tedy financoval svůj majetek více vlastními zdroji než cizími.

Koeficient samofinancování ukazuje, jak podnik financuje svá aktiva vlastními zdroji. Je doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika a jejich součet by se měl být 100%. Ve všech sledovaných letech měl podnik téměř stejnou hodnotu mírně pod 60 %. Tato situace značí, že podnik financoval svá aktiva více vlastními zdroji, což poukazuje na finanční stabilitu podniku.

Úrokové krytí vyjadřuje poměr EBITu a úroků, který ukazuje, kolikrát jsou úroky kryty výši zisku. Nejvyšší hodnota byla v roce 2012 a to 569%, díky vyššímu zisku. Ve všech letech zisk pokrýval úroky více než 500 krát.

Úrokové zatížení vyjadřuje, jakou část zisku odčerpávají úroky. Zatížení by mělo mít klesající trend, protože při nízkém úrokovém zatížení si podnik může dovolit více využívat cizí zdroje. Podnik byl ve všech sledovaných letech zatížen 18 – 19 %.

Graf 4.19: Ukazatele zadluženosti v letech 2008 – 2012

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.4. Analýza ukazatelů aktivity

Analýza ukazatelů aktivity ukazuje, jak jsou využívána aktiva podniku. Ukazatele aktiv se vyjadřují ve dvou formách a to jako počet obrátek nebo doba obratu. Vypočtena byla obrátka celkových aktiv a doby obratu aktiv, zásob, pohledávek a závazků. Hodnoty těchto ukazatelů vyjadřuje následující tabulka.

Tab. 4.4: Ukazatele aktivity v letech 2008 - 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Obrátka celkových aktiv	0,2524	0,2746	0,2723	0,2791	0,2888
Doba obratu aktiv	1212,49	1310,91	1321,85	1290,06	1246,42
Doba obratu zásob	1,77	1,83	1,92	1,82	1,90
Doba obratu pohledávek	71,35	71,61	64,99	68,40	65,05
Doba obratu závazku	585,25	531,40	535,57	516,38	493,97

Zdroj: vlastní zpracování

Obrátka celkových aktiv ukazuje, jak efektivně jsou využívána aktiva podniku. Hodnoty by se měly pohybovat na úrovni 1. Ve všech sledovaných letech podnik nedosáhl ani této úrovně. Tento nízký počet obrátů způsobila vysoká hodnota aktiv a poměrně nízká hodnota tržeb. Nejlepší efektivnosti dosáhl podnik v posledním roce, kdy dokázal obrátit svá aktiva v peněžní prostředky 0,29 krát za rok.

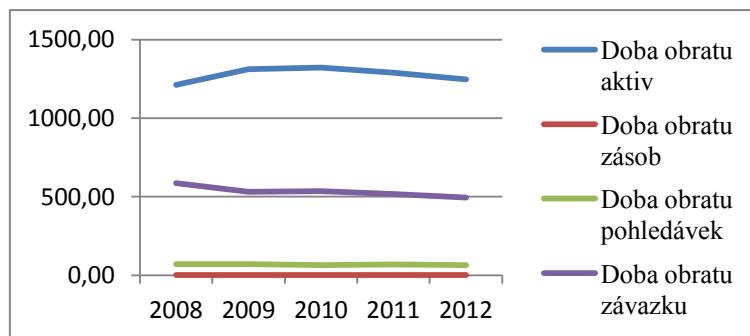
Doba obratu aktiv vyjadřuje, za jak dlouho se aktiva podniku přemění na peníze. Situace je pozitivnější, když je hodnota ukazatele co nejkratší. Jak je vidět, hodnota ukazatele byla hodně vysoká. Nejvyšší byla v roce 2010, kdy doba obratu aktiv trvala 1322 dnů. Vysoká hodnota tohoto ukazatele byla rovněž způsobena vysokou hodnotou aktiv a nižší hodnotou tržeb.

Doba obratu zásob ukazuje, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázaná v zásobách. Obecně platí, že čím je doba obratu kratší, tím je to pro podnik lepší. Podnik SmVak a.s. nedisponoval velkou výši zásob, jedinou položku tvořil materiál, proto byly hodnoty tohoto ukazatele tak nízké. Ve sledovaném období dokázal zásoby obrátit za dva dny.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje, za jak dlouho jsou v průměru pohledávky splaceny. Doporučovaná hodnota je běžná doba splatnosti pohledávek. Nejvyšší dobu obratu pohledávek vykazoval rok 2009, kdy doba obratu trvala 72 dnů. Nejnižší hodnota nastala rok poté, kdy se doba obratu snížila na 65 dnů.

Posledním ukazatelem je doba obratu závazků. Ten vypovídá o tom, jak rychle firma splácí své závazky. Doba obratu závazku by měla být delší než doba obratu pohledávek a tuto podmínku splňoval podnik v celém sledovaném období. Od roku 2008 měl tento ukazatel klesající tendenci. V prvním roce trvala doba obratu závazků 585 dnů a v posledním roce klesla na hodnotu 494 dnů.

Graf 4.20: Ukazatele aktivity v letech 2008 - 2012 (dny)

Zdroj: vlastní zpracování

4.4. Analýza bonitních a bankrotních modelů

Pro ohodnocení finančního zdraví podniku SmVak a.s. byla v této kapitole provedena analýza pomocí Kralickova Quicktestu, Altmanovy formule bankrotu a Taflerova modelu.

4.4.1. Kralickův Quicktest

Je bonitním modelem, který slouží pro posouzení podniku, zda se řadí mezi dobré nebo špatné firmy. Skládá se ze čtyř ukazatelů, z nichž dva hodnotí finanční stabilitu firmy (R_1 a R_2) a zbylé dva hodnotí výnosovou situaci podniku (R_3 a R_4). Výsledné výpočty jsou znázorněny v tabulkách 4.5 a 4.6. Pro výpočet Kralickova Quicktestu byly použity vzorce 2.24 – 2.27. Jak správně obodovat tento model je znázorněno v tabulce 2.3. Podle bodového ohodnocení a vzorců 2.28 a 2.29 byla vypočtena finanční stabilita a výnosová situace a z nich byl podle vztahu 2.30 vypočten Kralickův Quicktest. Hodnota, která se pohybuje nad 3b. hranicí, značí, že se jedná o velmi dobrý podnik. Pokud se model pohybuje pod hranicí 1, značí to podnik, který má špatné postavení na trhu se špatným finančním hospodařením. A podnik, který se pohybuje mezi 1 – 3 body, se nachází v šedé zóně.

Tab. 4.5: Hodnoty ukazatelů R_1 – R_4 v letech 2008 - 2012

Hodnoty ukazatelů					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
R1 - Kvóta vlastního kapitálu	0,583	0,589	0,587	0,592	0,599
R2 - Doba splácení dluhu	3,723	4,108	3,357	4,291	4,097
R3 - Rentabilita aktiv	0,078	0,076	0,072	0,072	0,077
R4 - Cash flow	0,403	0,276	0,262	0,262	0,264

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.6: Bodové ohodnocení ukazatelů R_1 – R_4 v letech 2008 - 2012

Bodové ohodnocení					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
R1 - Kvóta vlastního kapitálu	4	4	4	4	4
R2 - Doba splácení dluhu	1	1	1	1	1
R3 - Rentabilita aktiv	1	1	1	1	1
R4 - Cash flow	4	4	4	4	4
Finanční stabilita	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výnosová situace	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Souhrnné hodnocení	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Zdroj: vlastní zpracování

Podle vypočtených hodnot, na které poukazují tabulky 4.5 a 4.6 se podnik SmVaK a.s. ve všech sledovaných letech pohyboval v šedé zóně. Pohyboval se těsně pod hranicí 3b, kdy se podnik hodnotí jako velmi dobrý a stabilní.

4.4.2. Altmanova formule bankrotu (Z-Skóre)

Altmanova formule bankrotu je bankrotním modelem, který odlišuje podniky bankrotující od těch, u kterých je pravděpodobnost bankrotu minimální. Používá pro výpočet 5 poměrových ukazatelů, které se následně dosazují do rovnice 2.31. Pokud je výsledná hodnota tohoto ukazatele vyšší, než 2,9 jedná se o prosperující podnik s minimální pravděpodobností bankrotu. Výsledek pohybující se v rozmezí 1,2 – 2,9 vypovídá o podniku vyskytující se v šedé zóně. Výsledná hodnota, která je nižší než 1,2 značí, že je podnik na hranici bankrotu.

Tab. 4.7: Výsledná tabulka Altmanovy formule bankrotu (Z-Skóre)

Ukazatel	Váha	Rok					Celkem				
		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
X1	0,717	0,017	0,005	0,008	-0,001	-0,003	0,012	0,003	0,006	-0,001	-0,002
X2	0,847	0,051	0,049	0,047	0,048	0,051	0,043	0,042	0,040	0,041	0,043
X3	3,107	0,078	0,076	0,072	0,074	0,077	0,242	0,236	0,224	0,229	0,239
X4	0,42	1,400	1,432	1,422	1,453	1,494	0,588	0,602	0,597	0,610	0,627
X5	0,998	0,252	0,275	0,272	0,279	0,289	0,252	0,274	0,272	0,278	0,288
Z-Skóre							1,137	1,156	1,138	1,157	1,196

Zdroj: vlastní zpracování

Podnik SmVak a.s. se v letech 2008 - 2012 pohyboval v rozmezí 1,137 – 1,196. Tyto výsledky značí, že se podnik nacházel mírně pod hranicí šedé zóny, tedy v pásmu bankrotu. To, že by podnik SmVak a.s. byl ohrožen bankrotem, příliš neodpovídá realitě.

4.4.3. Tafflerův model

Tafflerův model se řadí mezi bankrotní modely, který odráží charakteristiky platební neschopnosti podniku. Tento model je vypočten podle rovnice 2.37. Pokud jsou výsledky modelu nižší než 0, značí to velkou pravděpodobností bankrotu. Výsledky vyšší než 0, znamenají malou pravděpodobnost bankrotu. Výsledné hodnoty vykazuje tabulka 4.8, ze které je patrné, že podnik SmVaK a.s. se v celém sledovaném období pohyboval nad nulovým pásmem, tudíž podnik nebyl ohrožen bankrotem a je schopen dostát svých závazků.

Tab. 4.8: Výsledné hodnoty Tafflerova modelu

Ukazatel	Váha	Rok					Celkem				
		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
X1	0,53	0,888	0,965	0,799	0,885	1,006	0,470	0,512	0,423	0,469	0,533
X2	0,13	0,215	0,167	0,196	0,163	0,150	0,028	0,022	0,026	0,021	0,019
X3	0,18	0,072	0,064	0,073	0,068	0,063	0,013	0,012	0,013	0,012	0,011
X4	0,16	-0,184	-0,256	-0,212	-0,268	-0,260	-0,029	-0,041	-0,034	-0,043	-0,042
T							0,482	0,504	0,428	0,459	0,523

Zdroj: vlastní zpracování

4.5. Benchmarking

Pro srovnání podniku SmVaK a.s. s konkurencí v oboru byla použita metoda benchmarking. Podnik SmVaK a.s. byl porovnáván s podnikem OVAK a.s., který vykonává svou činnost ve stejném oboru a je blíže charakterizován v podkapitole 4.5.1.

Pro získání dat se vycházelo z finančních výkazů z let 2008 – 2012. Pro porovnání podniku SmVaK a.s. s podnikem OVAK a.s., byly vybrány některé ukazatele rentability (ROA, ROE, ROS, ROC), všechny tři úrovně likvidity, ukazatel celkové zadluženosti, koeficient samofinancování a ukazatelé aktivity. Výpočty těchto ukazatelů vycházely ze vztahů, které jsou uvedeny v teoretické části.

4.5.1 Charakteristika podniku OVAK a.s.

Ostravské vodovody a kanalizace a.s., vznikly 1. května 1992 a zapsány do obchodního rejstříku byly 30. dubna 1992. Jedná se o akciovou společnost založenou na dobu neurčitou. Mezi hlavní akcionáře této společnosti patří Suez Environnement, Statutární město Ostrava a RNDR. Lubomír Habrnál.

OVAK a.s. je společnost provozní, která má vodovodní a kanalizační síť v pronájmu od statutárního města Ostrava. Hlavní činnost Ostravských vodáren a kanalizací je provozování vodovodů a kanalizací, silniční motorové dopravy, technická a inženýrská činnost, technické testování, projektová činnost v investiční výstavbě, výroba a rozvod elektrické energie a servisní činnost.

4.5.2. Ukazatele finanční výkonnosti vybraných podniků

V této podkapitole byla zpracována analýza vybraných poměrových ukazatelů podniků SmVaK a.s. a OVAK a.s.

Tab. 4.9: Vybrané ukazatele rentability posuzovaných podniků v letech 2008 – 2012

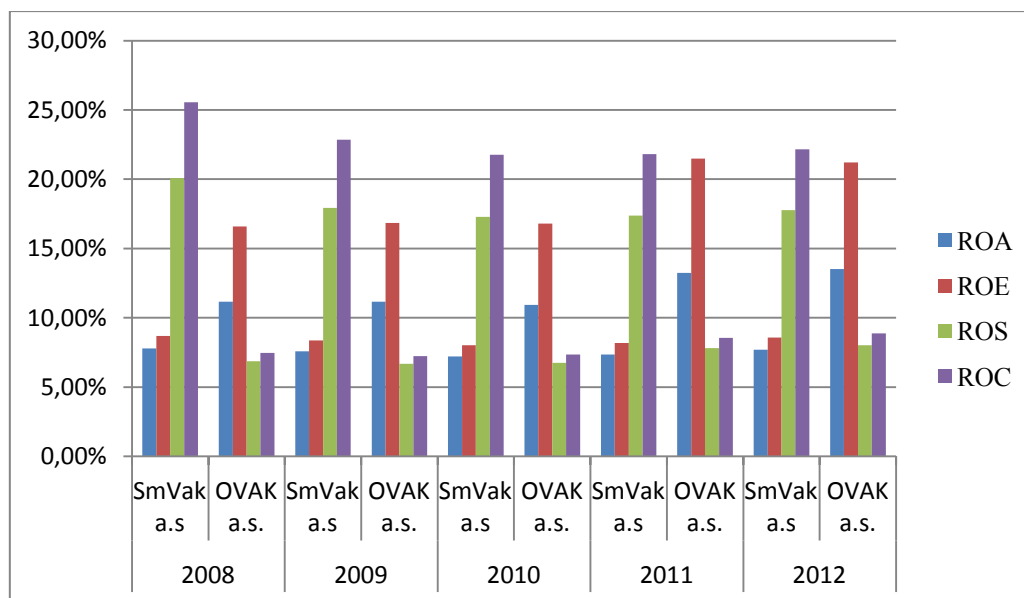
	2008		2009		2010		2011		2012	
	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.
ROA	7,78%	11,16%	7,59%	11,16%	7,21%	10,93%	7,36%	13,25%	7,70%	13,52%
ROE	8,69%	16,60%	8,36%	16,85%	8,02%	16,80%	8,18%	21,48%	8,57%	21,22%
ROS	20,08%	6,86%	17,92%	6,68%	17,29%	6,74%	17,37%	7,81%	17,77%	8,03%
ROC	25,56%	7,46%	22,86%	7,23%	21,77%	7,36%	21,81%	8,54%	22,16%	8,88%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.9 znázorňuje hodnoty ukazatelů rentability aktiv, rentability vlastního kapitálu, rentability tržeb a rentability nákladů. Jak je zřejmé, hodnoty srovnávaných podniků jsou zcela odlišné.

Rentabilita aktiv neboli rentabilita celkového kapitálu poukazuje na fakt, že podnik OVAK a.s. v celém sledovaném období měl lepší hodnoty, než podnik SmVaK a.s. U společnosti SmVaK a.s. se hodnoty pohybovaly v průměru kolem 8%, kdežto konkurenční společnost měla hodnoty tohoto ukazatele v průměru okolo 12%. Tyto výsledné hodnoty značí, že podnik OVAK a.s. měl lepší hrubou produkční sílu a každá koruna vloženého kapitálu byla zhodnocena v průměru 12 Kč. Rentabilita vlastního kapitálu má obecně rostoucí trend, a jak je z tabulky vidět, lépe na tom stál podnik OVAK a.s. Při porovnávání rentability tržeb byl na tom lépe podnik SmVaK a.s., kdy se jeho hodnoty pohybovaly průměrně okolo 18% a hodnoty konkurenčního podniku se pohybovaly průměrně okolo 7%. Tržby společnosti SmVaK a.s. byly tedy více rentabilní a značily lepší úroveň podniku. Lepší zhodnocení vložených nákladů do hospodářského procesu vykazoval podnik SmVaK a.s., který zhodnocoval své náklady v průměru 23%, zatímco podnik OVAK a.s. zhodnocoval své náklady průměrně pouze 8%.

Graf 4.21: Ukazatelé rentability posuzovaných podniků v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.10: Vybrané ukazatele likvidity posuzovaných podniků v letech 2008 – 2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.
OL	0,530	0,166	0,198	0,141	0,416	0,181	0,178	0,154	0,102	0,191
PL	1,225	1,340	1,050	1,340	1,087	1,340	0,959	1,347	0,929	1,347
BL	1,242	1,347	1,072	1,355	1,107	1,360	0,980	1,290	0,954	1,337

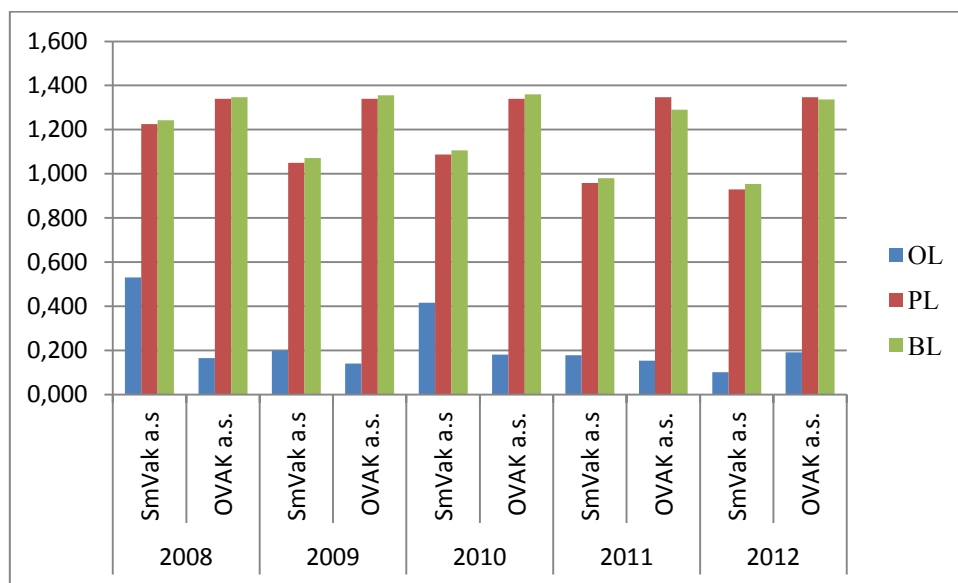
Zdroj: vlastní zpracování

Ukazatelé oběžné likvidity, pohotové likvidity a běžné neboli celkové likvidity obou konkurenčních společností jsou znázorněny v tabulce 4.10.

Doporučené hodnoty okamžité likvidity jsou 0,2 – 0,5. Podnik OVAK a.s. nedosáhl doporučených hodnot ani v jednom ze sledovaných let. V celém sledovaném období se hodnoty pohybovaly pod hranicí 0,2, což značí špatnou platební schopnost při splácení krátkodobých závazků, protože podnik nedisponuje potřebnou výši peněžních prostředků na finančních účtech. Podnik SmVaK a.s. měl kolísavou tendenci, kdy v prvním roce byl nad doporučenou hodnotou a udržoval své pohotové platební prostředky v nadbytečné výši a naopak v letech 2009, 2011, 2012 byl na tom obdobně jako konkurenční podnik a pohyboval se pod hranicí 0,2. Pohotová likvidita má své doporučené hodnoty 1 – 1,5, které podnik OVAK a.s. dodržel v celém sledovaném období a tím udržoval své pohotové aktiva a krátkodobé zdroje ve vyváženém množství. Společnost SmVaK a.s. se pohybovala v doporučených hodnotách v prvních třech

sledovaných letech. V posledních dvou letech se hodnota pohotové likvidity pohybovala mírně pod hranicí 1, kdy pohotová aktiva podniku nestačila na úhradu krátkodobých závazků. Posledním ukazatelem je likvidita běžná, ve které se doporučené hodnoty pohybují v rozmezí 1,5 - 2,5. Ani jeden ze sledovaných podniků nedosáhl v žádném roce požadovaných hodnot. Lépe si na tom byl podnik OVAK a.s., u kterého se hodnoty pohybovaly mírně pod hranicí 1,5, což znamená, že tento podnik je schopen rychleji přeměnit svá oběžná aktiva na splacení krátkodobých dluhů než podnik SmVaK a.s.

Graf 4.22: Ukazatelé likvidity posuzovaných podniků v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.11: Vybrané ukazatele zadluženosti posuzovaných podniků v letech 2008 – 2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.	SmVaK a.s.	OVAK a.s.
Celk. zadluženost	42%	47%	42%	48%	41%	49%	41%	51%	40%	49%
Koef. samofinancování	58%	53%	59%	52%	59%	51%	59%	49%	60%	51%

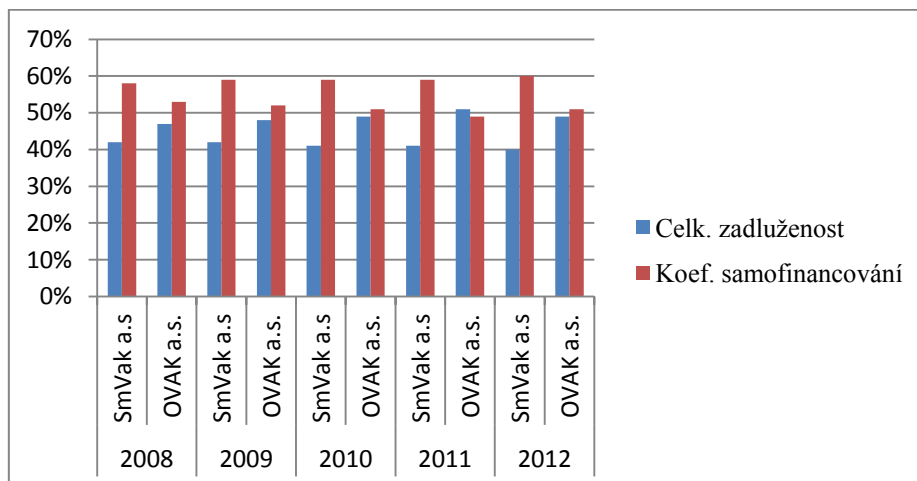
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.11 vyjadřuje ukazatele zadluženosti a to celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování.

Celková zadluženost vyjadřuje podíl cizího kapitálu na celkových aktivech a jak je z tabulky vidět podnik OVAK a.s. využíval k financování svého majetku větší procento cizích zdrojů než podnik SmVaK a.s. Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem k celkové zadluženosti, který vyjadřuje podíl vlastního

kapitálu na celkových aktivech. Oba srovnávané podniky využívaly k financování svých aktiv více vlastní kapitál. U podniku SmVak a.s. to bylo téměř 60% a u konkurenčního podniku OVAK a.s. se hodnoty pohybovaly okolo 50%. Znázorněný vývoj ukazatelů zadluženosti posuzovaných podniků je znázorněn v grafu 4.23.

Graf 4.23: Ukazatele zadluženosti posuzovaných podniků v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.12: Vybrané ukazatele aktivity posuzovaných podniků v letech 2008 – 2012

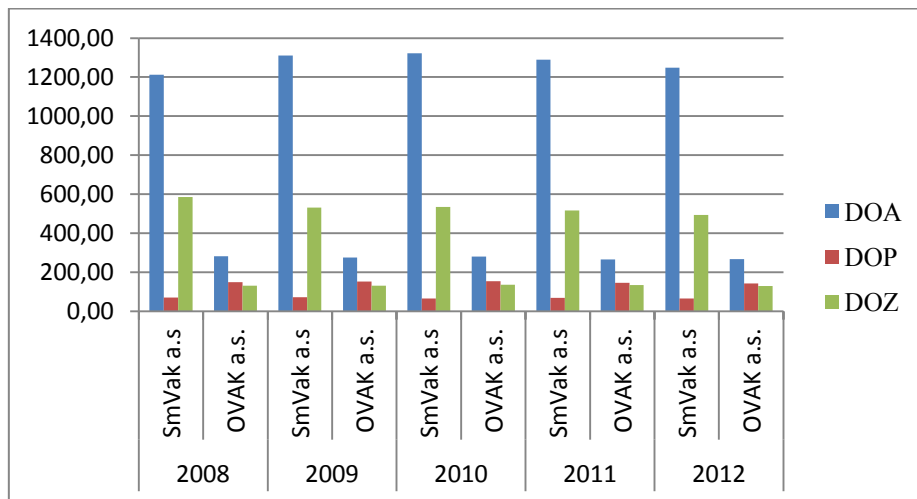
	2008		2009		2010		2011		2012	
	SmVak a.s.	OVAK a.s.	SmVak a.s.	OVAK a.s.	SmVak a.s.	OVAK a.s.	SmVak a.s.	OVAK a.s.	SmVak a.s.	OVAK a.s.
obrátka CA	0,252	1,280	0,275	1,309	0,272	1,281	0,279	1,356	0,289	1,348
DOA	1212,49	281,36	1310,91	274,95	1321,85	281,09	1290,06	265,48	1248,42	267,13
DOP	71,35	149,23	71,61	153,02	64,99	153,89	68,40	145,72	65,05	142,28
DOZ	585,25	131,79	531,40	131,50	535,57	135,98	516,38	133,72	493,97	129,99

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 4.12 je vidět, že hodnoty ukazatelů aktivity se u srovnávaných podniků liší. Pokud jde o obrátku celkových aktiv, byl na tom lépe podnik OVAK a.s., který efektivněji využíval svůj majetek. Hodnoty by se měly pohybovat nad úrovní 1 a to podnik SmVaK a.s. ani zdaleka nedodržel. Je to zapříčiněno nadbytečným udržováním aktiv, které nejsou pro podnik perspektivní. O tomto zjištění vypovídá také doba obratu aktiv, kdy podnik SmVaK a.s. přemění svá aktiva na peníze za více než 1200 dnů a u konkurenčního podniku tato přeměna netrvá ani 300 dnů. Doba obratu pohledávek byla naopak lepší u podniku SmVaK a.s., kdy jeho doba obratu byla jednou tak menší než u konkurenčního podniku. Podnik OVAK a.s. sice splácel své závazky

rychleji než podnik SmVaK a.s., ale mohl se dostat do platební neschopnosti, protože výše doby obratu závazků byla nižší než doba obratu pohledávek.

Graf 4.24: Ukazatelé zadluženosti posuzovaných podniků v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

4.5.3. Závěr benchmarkingu

V kapitole 4.5 se porovnával podnik SmVaK a.s. s konkurencí v oboru s podnikem OVAK a.s. Jednotlivé porovnávané ukazatele se poměrně hodně odlišovaly. Rentabilita aktiv ukázala, že podnik OVAK a.s. měl lepší produkční sílu a dokázal lépe zhodnotit vložený kapitál. Naopak u rentability tržeb si na tom lépe stál lépe podnik SmVaK a.s., který dokázal dosahovat vyššího zisku při dané výši tržeb. Při porovnávání okamžité likvidity ani jeden z porovnávaných podniků nedosahoval doporučených hodnot, proto by se měly zaměřit na udržování peněžních prostředků v potřebné výši. Ukazatelé zadluženosti značí, že oba podniky byly ve sledovaném období velmi stabilní a nepotřebovaly ke svému financování bankovní úvěry. Posledním porovnávaným ukazatelem byla aktivita, ze které bylo zjištěno, že podnik OVAK a.s. lépe využíval svá aktiva. Pro podnik SmVaK a.s. to signalizuje, že by měl odprodat nadbytečný majetek, který pro něj není efektivní.

5. Návrhy a doporučení

V této kapitole jsou shrnuty výsledky finanční analýzy podniku SmVaK a.s. za období 2008 – 2012. Hodnocení finančního zdraví podniku bylo provedeno pomocí horizontální a vertikální analýzy, analýzy poměrových ukazatelů a bonitních a bankrotních modelů.

Rentabilita má ve všech sledovaných letech poměrně stejný průběh a vykazuje dobrý finanční stav podniku. Na jediný klesající charakter poukazuje rentabilita tržeb. Hodnoty tohoto ukazatele jsou i přesto vysoké a značí dobrou úroveň podniku. Jeho snižování je zapříčiněno zvyšováním nákladů a to hlavně kvůli postupného rekonstruování čistíren odpadních vod v jednotlivých oblastech.

Analýza likvidity poukázala na fakt, že podnik má ve sledovaném období kolísavý charakter. Pokud jde o okamžitou likviditu, podnik v prvním roce udržoval své peněžní prostředky v nadbytečné výši a naopak v posledních třech letech neměl k dispozici dostatek peněžních prostředků pro krytí veškerých závazků. Celková likvidita, která vyjadřuje, jak je podnik schopen uspokojit své věřitele se pohybovala v celém sledovaném období pod kritickou hranicí. Podnik by měl tedy udržovat své likvidní prostředky v požadované výši a tím se vyvarovat případným problémům se splácením svých závazků. Tento problém by se měl regulovat pomocí plánovaného toku cash flow, přímou metodou, kde jsou známá období vyšších výdajů a příjmů a to především z hlediska výplaty dividend akcionářům a rovněž výdaji na investiční činnost.

Při analýze zadluženosti bylo zjištěno, že podnik financuje svá aktiva převážně vlastními zdroji, což značí jeho nízkou zadluženost a finanční stabilitu. Největší část cizích zdrojů tvoří dlouhodobé závazky, konkrétně vydané dluhopisy. SmVaK a.s. nemá žádné krátkodobé ani dlouhodobé bankovní úvěry a co se týče úrokového krytí je podnik schopen pokrýt úroky více než 500x.

Analýza ukazatelů aktivity ukázala, že aktiva podniku nejsou efektivně využívána. Tento fakt, byl zjištěn z analýzy obrátky celkových aktiv, kdy se hodnoty tohoto ukazatele pohybovaly na velmi nízké úrovni. Podnik by měl proto do budoucna odprodat aktiva, která jsou pro podnikatelskou činnost neperspektivní. Doba obratu pohledávek se pohybovala nad doporučovanou hranicí. Výši pohledávek ovlivňují splatnosti u akcií investičního charakteru, které jsou až 90 dnů a doba splatnosti u oprav

60 dnů, což odpovídá výsledné hodnotě ukazatele doby obratu pohledávek. Podnik SmVaK a.s. sice udržuje dobu obratu závazků vyšší než dobu obratu pohledávek, ale výše obratu závazků je alarmující. Jeho výše má klesající tendenci, ale doba obratu je přesto velmi vysoká, pohybuje se okolo 500 dnů. Ukazatel je ovlivněn vydanými dluhopisy, které mají negativní dopad na výpočet tohoto ukazatele. Nejedná se o neschopnost podniku splácet své závazky, ale do budoucna by se měl zaměřit na regulaci optimálního poměru cizího a vlastního kapitálu.

Při analýze bonitních modelů vychází, že se podnik pohybuje spíše v šedé zóně, ale pohyboval se těsně pod doporučenou hranici, což značí, že se stále jedná o stabilní a dobrý podnik. Bankrotní Tafflerův model vykazuje dobrou platební schopnost podniku a jeho schopnost dostát svých závazků, pravděpodobnost bankrotu je tedy v dohledné době velmi malá.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit finanční zdraví podniku SmVaK a.s. a následně navrhnout doporučení pro případné zlepšení nebo udržení finanční situace. Za finančně zdravý podnik se považuje takový podnik, který v dané situaci naplňuje smysl své existence. Zda je tomu tak i u tohoto podniku se zjišťovalo prostřednictvím finanční analýzy za období 2008 - 2012. Hodnocení finanční situace bylo provedeno pomocí účetních výkazů, výročních zpráv podniku a publikací zabývajících se danou problematikou.

Finanční analýza společnosti byla provedena prostřednictvím horizontální a vertikální analýzy, která sleduje vývoj položek účetních výkazů v čase a hodnotí stabilitu a sílu vývoje ve všech položkách. Byla také vytvořena analýza poměrových ukazatelů rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity. Tato soustava ukazatelů vyjadřuje, jak podnik zhodnocuje své zdroje, zda aktivně hospodaří se svým majetkem, jestli je podnik přiměřeně zadlužený a dostatečně likvidní. Použity byly také bonitní a bankrotní modely, které poukazují na to, zda je podnik ohrožen bankrotem a zda se řadí mezi dobré či špatné firmy. Poslední metodou byl benchmarking, který zjišťuje aktuální stav společnosti ve srovnání s ostatními konkurenčními společnostmi. Výsledky těchto analýz jsou provedeny v kapitole 4.

Díky výsledkům z provedených analýz je vidět, že podnik SmVaK a.s. je stabilní, ziskový a konkurenčně schopný. Jako každý podnik i tento se potýká s několika problémy. Například prvním zjištěným problémem byla pohotová likvidita, kdy podnik v některých letech neudržoval dostatek peněžních prostředků na krytí svých závazků. Do budoucna by měl podnik regulovat tuto výši prostřednictvím výplaty dividend akcionářům, o jehož výši každý rok rozhoduje valná hromada. Dalším alarmujícím problémem byla obrátka celkových aktiv, která zjistila, že podnik nevyužívá efektivně svůj majetek. Podnik by měl tedy odprodat aktiva, která pro něj nejsou perspektivní. Při analýze bonitních a bankrotních modelů bylo zjištěno, že podnik je na dobré úrovni a není ohrožen bankrotem.

Společnost Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. by měla stále pokračovat ve své kvalitně odvedené práci při poskytování služeb v oblasti vodárenství, udržovat si na trhu dobré jméno a popřípadě postupně rozšiřovat svou působnost do dalších krajů či zahraničí.

Seznam použité literatury

1. DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2008, 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
2. DLUHOŠOVÁ, Dana, Jiří HNILICA a Petra HALFAROVÁ. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-86929-68-2.
3. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2009, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
4. GRÜNWALD, R.; *Finanční analýza – metody a využití*. 1. vyd. Praha: VOX Consult, 1995, 81 s. ISBN I-245223-1870/95.
5. KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, xl, 745 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-903-0.
6. KISLINGEROVÁ, Eva, Jiří HNILICA a Petra HALFAROVÁ. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, xiii, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.
7. KONEČNÝ, Miloš, Jiří HNILICA a Petra HALFAROVÁ. *Finanční analýza a plánování: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 5. vyd. Brno: VUT v Brně, 2000, 68 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-214-1519-3
8. LANDA, Martin. *Finanční plánování a likvidita: metody, ukazatele, využití v praxi*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, c2007, vi, 180 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-251-1492-6.
9. NĚMEC, Vladimír. *Řízení a ekonomika firmy: metody, ukazatele, využití v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 1998, 315 s. Finanční řízení. ISBN 80-716-9613-7.
10. NENADÁL, Jaroslav, David VYKYDAL a Petra HALFAROVÁ. *Benchmarking: mýty a skutečnost : model efektivního učení se a zlepšování*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2011, 265 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-7261-224-6.
11. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
12. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2011, 143 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3916-8.
13. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2011, 143 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2424-9.
14. STROUHAL, Jiří. *Finanční řízení firmy v příkladech: [co odhalí finanční analýza : kdy je investice výhodná]*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2006, vi, 178 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-251-0913-5.

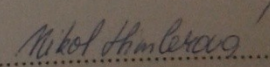
Seznam zkratk

a.s	akciová společnost
BL	běžná likvidita
CA	celková aktiva
ČPK	čistý pracovní kapitál
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DOA	doba obratu aktiv
DOP	doba obratu pohledávek
DOZ	doba obratu závazků
EAT	čistý zisk po zdanění
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBT	zisk před zdaněním
KZ	krátkodobé závazky
Obr.	obrázek
OL	okamžitá likvidita
PL	pohotová likvidita
PP	peněžní prostředky
Tab.	tabulka
VH	výsledek hospodaření

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2014

Nikol Himlerová

Seznam příloh

- Příloha č. 1. Rozvaha podniku SmVaK a.s. ve zkráceném rozsahu za období
2008 – 2012
- Příloha č. 2. Vertikální analýza rozvahy podniku SmVaK a.s. za období 2008 - 2012
- Příloha č. 3. Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu podniku SmVaK a.s. za
období 2008 - 2012